

Рейтинговий звіт IVFK 005-016 про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Івано-Франківськ
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	07.05.2009 р.
Дата оновлення:	08.11.2016 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB+
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу позичальника

Кредитний рейтинг м. Івано-Франківська ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників за I півріччя 2016 року, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної у розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною.

Історія кредитного рейтингу

Дата	07.05.2009	12.11.2009- 03.12.2015	08.11.2016
Рівень кредитного рейтингу	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+» позначає проміжну категорію (рівень) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Івано-Франківська підтримується:

- високими темпами зростання доходної частини бюджету (146,3% у 2015 році та 134,3% у I півріччі 2016 року) та покращенням показників ліквідності, в тому числі в результаті позитивного впливу бюджетної та податкової реформи;
- диверсифікацією господарського комплексу міста за видами економічної діяльності та низьким рівнем концентрації надходжень до бюджету за основними платниками податків та інших обов'язкових платежів;
- високим рівнем прозорості діяльності міської влади та здійсненням заходів щодо покращення надання послуг суб'єктам підприємництва та мешканцям міста.

Рівень кредитного рейтингу м. Івано-Франківська обмежується:

- високою чутливістю бюджету міста до валютних ризиків через значний обсяг місцевих гарантій, наданих за кредитами міжнародних фінансових організацій, номінованих в іноземній валюті;
- високим рівнем зношеності об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури та житлового фонду міста, необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їх відновлення;
- впливом негативних чинників на фінансовий ринок і невисокою та нестабільною діловою активністю в окремих секторах економіки, що негативно впливає на потенціал зростання і платоспроможність економічних суб'єктів.

Зміст

РЕЗЮМЕ	5
1. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТА ПОТЕНЦІАЛ МІСТА	12
1.1. НАСЕЛЕННЯ, ТРУДОВІ РЕСУРСИ ТА РИНОК ПРАЦІ	12
1.2. ПРОМИСЛОВІСТЬ	16
1.3. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	20
1.4. ТОРГІВЛЯ.....	22
1.5. ІНВЕСТИЦІЙНА ТА БУДІВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ	23
2. КОМУНАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО	26
2.1. ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО	26
2.2. КОМУНАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ МІСТА.....	28
3. БЮДЖЕТ МІСТА	32
3.1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ МІСЦЕВИХ ФІНАНСІВ М. ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА	32
3.2. ЛІКВІДНІСТЬ	36
3.3. ВИКОНАННЯ ДОХОДНОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ МІСТА	37
3.4. ВИКОНАННЯ ВИДАТКОВОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ МІСТА	42
4. БОРГОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ МІСТА	47
4.1. БОРГОВА ІСТОРІЯ.....	47
4.2. КОНСОЛІДОВАНИЙ БОРГ	47
ВИСНОВОК	51
ДОДАТКИ	52
Додаток до Рейтингового звіту №1	53
Додаток до Рейтингового звіту № 2	54
Додаток до Рейтингового звіту № 3	55
Додаток до Рейтингового звіту № 4	56

Резюме

Цей аналітичний звіт розкриває основні зрушення, що відбувалися в соціально-економічній та фінансовій сферах м. Івано-Франківська протягом I півріччя 2016 року та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Івано-Франківської міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Загальна інформація про місто

Івано-Франківськ – місто обласного значення, адміністративний центр Івано-Франківської області, важливий економічний, транспортний, фінансовий та культурний центр. Територія міста Івано-Франківська складає 83,73 кв. км. Івано-Франківській міській раді підпорядковано 5 сіл: с. Крихівці, с. Вовчинець, с. Угорники, с. Микитинці, с. Хриплин. Місто не має районного поділу.

Основні показники

Основні показники соціально-економічного розвитку та фінансового стану м. Івано-Франківська¹

Назва показника	2013	2014	2015	I півр. 2016	Темп росту за ост. період, %
Чисельність наявного населення, тис. осіб (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	245,6	247,8	251,5	251,9	100,2
Середньооблікова чисельність штатних працівників, тис. осіб	73,2	73,5	69,6	69,4	99,7
Середньомісячна заробітна плата, грн.	2 702,0	2 918,0	3 497,0	4 025,0	115,1
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн. (станом на кінець звітного періоду)	6,4	7,4	3,1	3,7	120,6
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	3 997,6	4 263,6	10 177,0	4 928,5	194,8*
Прямі іноземні інвестиції, млн. доларів США (станом на кінець звітного періоду)	338,7	504,8	464,8	461,6	99,3
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	466,9	431,2	313,7	246,6	183,4*
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	284,6	381,3	398,7	43,5	83,5*
Обсяг виконаних будівельних робіт, млн. грн.	835,0	630,6	919,6	341,1	110,3*
Обсяг роздрібного товарообігу, млн. грн.	4 225,8	4 881,2	5 847,1	3 011,1	115,7*
Доходи бюджету, млн. грн.	853,4	997,5	1 459,8	861,6	134,3*
Видатки бюджету та кредитування, млн. грн.	877,0	1 001,4	1 427,8	756,0	130,9*
Прямий борг (з врахуванням середньострокових позик з єдиного казначейського рахунку), млн. грн.	70,1	68,3	70,6	69,9	99,0

* темп росту до відповідного періоду попереднього року

Джерело: Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

¹ Деякі кількісні дані, що аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим значення одних і тих самих показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Соціальна сфера та економіка міста

Економічний потенціал Івано-Франківська характеризується багатогалузевою промисловістю, розвинутою комунальною та транспортною інфраструктурою. Місто має широку мережу ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Основними галузями економіки міста є промисловість, сільське господарство, туризм, будівництво, транспорт і зв'язок. Галузева структура надходжень обов'язкових платежів до консолідованого бюджету міста протягом останніх років була стабільною. Провідні позиції у наповненні місцевого бюджету шляхом відрахування обов'язкових податків та зборів займають підприємства енергетичного комплексу, заклади освіти, установи державного управління, а з початку 2015 року, через законодавчі нововведення (а саме: зарахування до місцевих бюджетів акцизного податку з роздрібного продажу підакцизних товарів) і підприємства торгівельної галузі.

Рівень диверсифікації міської економіки за видами економічної діяльності достатній, залежність господарського комплексу та бюджету міста від діяльності окремих провідних підприємств чи груп компаній або підприємств однієї галузі не висока. Це забезпечує помірну чутливість господарського комплексу та бюджету міста до економічних ризиків.

Протягом останніх 3-х років на економіку міста та його фінансовий стан негативно впливали складна ситуація в економіці країни, зростання інфляційного тиску на економіку, що призвело до зниження реальних доходів підприємств і громадян. Серед основних факторів, що зумовлювали негативні економічні тенденції, були: загальнодержавна внутрішньополітична криза та військовий конфлікт в східному регіоні України, анексія Криму Російською Федерацією, розрив міжрегіональних зв'язків та погіршення відносин із окремими основними торговими партнерами, звуження зовнішнього та внутрішнього попиту на продукцію вітчизняних виробників, скорочення державного фінансування, погіршення фінансових результатів підприємств, складна ситуація на фінансовому ринку та девальвація гривні відносно основних світових валют.

Рівень соціально-економічного розвитку та інвестиційний потенціал міста високі, проте, враховуючи збереження негативних чинників, що впливають на фінансовий ринок країни, а також невисоку та нестабільну ділову активність в окремих секторах економіки, що негативно впливає на потенціал зростання і платоспроможність економічних суб'єктів, темпи зростання окремих показників, що характеризують стан місцевої економіки, залишалися повільними.

Населення, трудові ресурси та ринок праці

За чисельністю населення Івано-Франківськ відноситься до середніх міст України. У січні-червні 2016 року у місті зберігалася позитивна тенденція зростання чисельності наявного населення як за рахунок природного, так і механічного приросту. Зважаючи на структуру економіки Івано-Франківська, ринок праці міста достатньо диверсифікований як за видами економічної діяльності, так і за

основними роботодавцями. Протягом останніх трьох років під впливом рецесивних тенденцій в економіці України ситуація на ринку праці міста залишалася складною: середньооблікова чисельність штатних працівників зберігала тенденцію до скорочення, кількість вивільнених працівників зростала, попит на робочі місця був високим. Незважаючи на негативні тенденції, рівень зайнятості населення в місті залишався порівняно високим. Слід зауважити, що трудові ресурси міста є достатньо мобільними, значна чисельність мешканців міста зайнята у малому бізнесі.

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Івано-Франківська, як і в 2015 році, були високими і значною мірою були забезпечені поетапним зростанням мінімальної заробітної плати та здійсненням індексації заробітної плати згідно з чинним законодавством. Крім того, зміни податкового законодавства в частині нарахування ЄСВ сприяли зменшенню рівня виплат неофіційної заробітної плати працівникам підприємств міста та, відповідно, збільшенню податкової бази. Протягом I півріччя 2016 року рівень оплати праці збільшився на 15,1% до 4 025 грн., що на 2,4% вище середньообласного показника, проте на 16,8% нижче середнього значення по країні. Рівень платіжної дисципліни підприємств міста, як і в попередніх періодах, залишався високим. Протягом січня-червня 2016 року відбулося подальше скорочення обсягу невикраченої заробітної плати працівникам міста. Співвідношення обсягу боргу до середньомісячного фонду оплати праці становило 1,3%, що відповідає низькому рівню заборгованості. Переважний обсяг боргу припадав на підприємства-банкрути.

Зростання рівня номінальної заробітної плати позитивно впливало на динаміку надходжень податку на доходи фізичних осіб, обсяг якого збільшився в січні-червні 2016 року на 59,8% до відповідного показника минулого року, що є дуже високим рівнем у порівнянні з іншими періодами. Рівень виконання річного плану також є високим – 57,1% затвердженого річного показника.

Виробнича сфера, зовнішньоекономічна та будівельна діяльність

Ситуація в реальному секторі економіки країни впродовж I півріччя 2016 року характеризувалася наявністю як позитивних, так і негативних тенденцій. Негативні ділові очікування, збільшення вартості енергоресурсів, зростання цін на сировину, матеріали, товари, збереження складних умов здійснення зовнішньоекономічної діяльності, складність отримання кредитних ресурсів – усі ці та інші процеси продовжують негативно впливати на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання, на їх зовнішньоекономічну діяльність. При цьому промисловий комплекс Івано-Франківська (з огляду на його високу диверсифікацію за галузями та підприємствами та орієнтацію переважно на кінцевого споживача), на відміну від промисловості в інших регіонах країни, менше залежав від впливу зазначених вище негативних чинників. Як і в попередніх періодах, вплив економічної рецесії в країні на результати діяльності основних підприємств промислового комплексу міста Івано-Франківська та, відповідно, обсяги надходжень податків та зборів до міського бюджету був помірним.

За підсумками січня-червня 2016 року промисловими підприємствами міста було реалізовано продукції на суму 4,9 млрд. грн., що майже в 2 рази більше за показник попереднього року в фактичних цінах. Відповідно середній обсяг реалізації промислової продукції у розрахунку на 1 мешканця міста другий рік поспіль перевищує аналогічний показник по країні (на 4,8% у січні-червні 2016 року). Таке зростання значною мірою було зумовлено збільшенням обсягів реалізованої продукції в енергетичному секторі (в 2,8 рази в порівнянні з I півріччям 2015 року), що переважно було наслідком перегляду тарифів та зростання вартості імпортованих енергоносіїв через знецінення курсу гривні. Як і раніше, провідними галузями промислового комплексу міста залишалися: харчова промисловість, виробництво іншої неметалевої продукції, машинобудування та постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря.

В I півріччі 2016 року, на відміну від двох попередніх років, зовнішньоторговельний товарооборот у м. Івано-Франківську зростав, що було зумовлено як збільшенням обсягів експорту (в першу чергу за рахунок зернових культур та продукції машинобудування), так і імпорту. За результатами січня-червня поточного року обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств Івано-Франківська збільшився в 1,8 рази та склав 246,6 млн. доларів США, що в розрахунку на 1 мешканця на 23,1% більше середнього показника по країні. Сальдо зовнішньої торгівлі товарами залишається позитивним.

Загалом міська економіка значною мірою залучена до зовнішньоекономічних процесів. З початку процесу інвестування в економіку міста було залучено 461,6 млн. доларів США прямих іноземних інвестицій, що в розрахунку на одного мешканця в 1,6 рази більше за середній показник по країні. Зважаючи на збереження стабільної внутрішньополітичної ситуації в регіоні, у м. Івано-Франківську, як і в попередніх періодах, зберігається сприятливий інвестиційний клімат, проте в зв'язку з девальвацією національної валюти та зменшенням вартості акціонерного капіталу в перерахунку на іноземну валюту відбувається подальше скорочення обсягу прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку міста.

Інвестиційна активність на території міста Івано-Франківська значною мірою визначається підприємствами промислового комплексу. Результатом інвестиційної активності підприємств міста є модернізація, технічне переоснащення та розширення виробництва, а також створення нових робочих місць, що в цілому позитивно впливає на рівень соціально-економічного розвитку та обсяги доходної частини місцевого бюджету. Значну роботу у напрямку покращення інвестиційного клімату проводить влада міста.

Івано-Франківськ залишається одним із лідерів серед вітчизняних міст з точки зору розвитку будівельної галузі та житлового будівництва. В січні-червні 2016 року відбулося зростання виконаних підприємствами міста обсягів будівельних робіт (в тому числі за рахунок інфляційної складової). В січні-червні 2016 року в місті було прийнято в експлуатацію 43,5 тис. кв. м загальної площі житла, що на 16,5% менше відповідних обсягів у I півріччі 2015 року, проте, як і раніше, у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення, суттєво перевищує відповідний показник по країні в цілому. Серед об'єктів нежитлового будівництва, що вводились до експлуатації у

І півріччі 2016 року, були торгові площі та площі підприємств громадського харчування, фізкультурно-оздоровчий комплекс, міські комунальні мережі.

Комунальна власність та комунальне господарство

Житлово-комунальному господарству м. Івано-Франківська, як для переважної більшості міст України, притаманний високий рівень зношеності основних засобів (зокрема, житлового фонду), об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста. Міська влада щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-комунального господарства та приділяє особливу увагу інвестиційним програмам та програмам розвитку міжнародного співробітництва, в тому числі з міжнародними фінансовими інституціями.

Протягом аналізованого періоду відбувався поетапний перегляд тарифів на комунальні послуги (електроенергію, газ для населення, послуги з централізованого опалення та постачання гарячої води) відповідно до постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Було затверджено також нові побудинкові тарифи за одним із постачальників послуг. Рівень проплати населення за житлово-комунальні послуги перевищував середні показники багатьох міст країни. Загальний обсяг заборгованості населення за житлово-комунальні послуги (без урахування послуг із постачання електричної енергії та газопостачання) у розрахунку на 1 мешканця становив 204,4 грн., що, враховуючи динаміку зростання вартості енергоносіїв протягом останніх двох років, відповідало низькому рівню боргу.

Івано-Франківська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. У власності територіальної громади м. Івано-Франківська перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. При цьому, зважаючи на збереження слабкої загальної макроекономічної динаміки в країні, попит на об'єкти нерухомості міста залишався обмеженим. Загалом, за результатами січня-червня 2016 року питома вага надходжень від операцій з майном та землею комунальної власності (продаж та оренда) у структурі доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів становила 10,5%, що на 1,6 в. п. менше в порівнянні з аналогічним показником у I півріччі 2015 року.

Бюджет міста

Бюджет м. Івано-Франківська – бюджет місцевого самоврядування. Івано-Франківськ є містом обласного значення, зведений бюджет якого включає міський бюджет та 5 сільських бюджетів. Організація бюджетного процесу в місті здійснюється відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів. У місті Івано-Франківську забезпечується висока ефективність

фінансової політики, дотримуються норми чинного законодавства у цій сфері, забезпечується оперативність прийняття та реалізації управлінських рішень.

Починаючи з 01.01.2015 р., завдяки позитивним наслідкам бюджетної реформи, а також внаслідок інфляційних процесів та ефекту відносно низької бази порівняння, темпи зростання доходів міського бюджету (без урахування трансфертів) підвищились. Рівень бюджетної забезпеченості зростає, порівняно з іншими містами країни: співвідношення обсягу доходів бюджету міста в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по місцевих бюджетах в цілому (без урахування трансфертів) за результатами виконання бюджету у 2015 році становило 99,3% (89,7% у 2014 році), у I півріччі 2016 року – 101,1%.

Протягом усього аналізованого періоду для бюджету міста Івано-Франківська характерним є низький рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини загального фонду, суттєва залежність місцевих фінансів від результатів діяльності окремих підприємств відсутня, а чутливість доходної частини бюджету міста до економічних ризиків є помірною. Рівень самостійності бюджету у I півріччі 2016 року залишався високим, залежність від базової дотації відсутня.

Бюджет м. Івано-Франківська за результатами виконання в I півріччі 2016 року, як в попередньому відповідному бюджетному періоді, мав позитивне сальдо операційного балансу за загальним фондом (182,4 млн. грн.). За спеціальним фондом обсяг операційних доходів перевищив обсяг операційних видатків на 14,2 млн. грн. Бюджет міста за підсумками I півріччя 2016 року виконано з профіцитом обсягом 105,6 млн. грн., у тому числі профіцит загального фонду склав 184,4 млн. грн., спеціальний фонд виконано з дефіцитом обсягом 78,9 млн. грн. Виконання бюджету з профіцитом призвело до суттєвого зростання залишків на рахунках загального фонду. Джерелом покриття дефіциту спеціального фонду були кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку.

Протягом 2015 року та I півріччя 2016 року показники ліквідності за загальним фондом бюджету міста зросли до високого рівня. Зважаючи на достатні показники ліквідності, до бюджету міста протягом 2015 року та I півріччя 2016 року не залучалися короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів за загальним фондом.

Протягом січня-червня 2016 року до доходної частини бюджету міста надійшло 861,6 млн. грн., що на 34,3% більше, ніж обсяг відповідних надходжень у I півріччі 2015 року. Основними джерелами формування доходної бази бюджету м. Івано-Франківська залишалися податкові надходження та трансферти з державного бюджету. Незважаючи на збереження складної фінансово-економічної ситуації в країні, обсяги надходжень за переважною більшістю джерел наповнення бюджету міста зростали в співставних умовах, а рівень виконання річного плану за доходами загального та спеціального фондів за результатами I півріччя 2016 року був високим та за більшістю джерел перевищував аналогічні показники за результатами відповідних періодів 2015 та 2014 років. Уточнений річний план за доходами в цілому було виконано на 56,6%, у тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду бюджету міста виконані на 55,7%, спеціального фонду – на 77,9%.

Обсяг видаткової частини бюджету міста Івано-Франківська за результатами I півріччя 2016 року збільшився на 30,9% проти попереднього бюджетного періоду. Затверджений на 2016 рік план за видатками бюджету було виконано на 47,8%. Основним напрямом видатків бюджету залишається фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), а також житлово-комунального господарства, будівництва та транспорту. Починаючи з 01.01.2015 р. дві найбільші за обсягами видатків галузі бюджетної сфери (освіта та охорона здоров'я) фінансуються як за рахунок доходів бюджету міста, так і відповідних субвенцій з державного бюджету. При цьому частка міста в сумарному обсязі фінансування зазначених галузей зростає. Структура видаткової частини бюджету за економічною класифікацією характеризуються збереженням у січні-червні 2016 року питомої ваги капітальних видатків на рівні показника відповідного періоду 2015 року – 14%, що відповідає помірному рівню. Питома вага захищених статей в обсязі видатків загального фонду бюджету в аналізованому періоді залишається високою.

Боргові зобов'язання

Боргова політика Івано-Франківської міської влади визначається потребою в залученні додаткового фінансування для реалізації проектів з відновлення міської інфраструктури. Місто Івано-Франківськ має позитивну кредитну історію. Станом на 01.07.2016 р. прямі боргові зобов'язання міста склалися з кредитів, залучених від міжнародних фінансових організацій на впровадження інфраструктурних проектів та заборгованості за середньостроковими позичками, залученими з єдиного казначейського рахунку у попередніх бюджетних періодах. Станом на 01.07.2016 р. консолідований борг м. Івано-Франківська складав 308,7 млн. грн. (без урахування простроченої кредиторської заборгованості комунальних підприємств), у тому числі:

- 69,9 млн. грн. – прямий борг Івано-Франківської міської ради;
- 238,9 млн. грн. – сума наданих містом гарантій (у гривневому еквіваленті) КП «Івано-Франківськводокотехпром» та ДМП «Івано-Франківськ-теплокомуненерго».

Слід зазначити, що пряме боргове навантаження бюджету міста станом на 01.07.2016 р. було помірним. Співвідношення обсягу консолідованого боргу до запланованого на 2016 рік обсягу доходної частини консолідованого бюджету міста без урахування трансфертів становило 42,9%, що відповідає вищому за середній рівню. Зважаючи на нестабільну ситуацію на валютному ринку країни та зниження курсу гривні до основних світових валют, чутливість бюджету міста до валютних ризиків через значний обсяг місцевих гарантій, наданих за кредитами міжнародних фінансових організацій, номінованих в іноземній валюті, є суттєвою. Частково зменшують ризики довгостроковий період погашення основної суми боргу за угодами про субкредитування та відсутність пікових навантажень.

1. Соціально-економічний розвиток та потенціал міста

Економічний потенціал Івано-Франківська характеризується багатогалузевою промисловістю, розвинутою комунальною та транспортною інфраструктурою. Місто має широку мережу ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Основними галузями економіки міста є промисловість, сільське господарство, туризм, будівництво, транспорт і зв'язок. Галузева структура надходжень обов'язкових платежів до міського консолідованого бюджету протягом останніх років була стабільною. Провідні позиції у наповненні місцевого бюджету шляхом відрахування обов'язкових податків та зборів займають підприємства енергетичного комплексу, заклади освіти, установи державного управління, а з початку 2015 року, через законодавчі нововведення (а саме: зарахування до місцевих бюджетів акцизного податку з роздрібного продажу підакцизних товарів) і підприємства торгівельної галузі.

Рівень диверсифікації міської економіки за видами економічної діяльності достатній, залежність господарського комплексу та бюджету міста від діяльності окремих провідних підприємств чи груп компаній або підприємств однієї галузі не висока. Це забезпечує помірну чутливість господарського комплексу та бюджету міста до економічних ризиків.

Протягом останніх 3-х років на економіку міста та його фінансовий стан негативно впливали складна ситуація в економіці країни, зростання інфляційного тиску на економіку, що призвело до зниження реальних доходів підприємств і громадян. Серед основних факторів, що зумовлювали негативні економічні тенденції, були: загальнодержавна внутрішньополітична криза та військовий конфлікт в східному регіоні України, анексія Криму Російською Федерацією, розрив міжрегіональних зв'язків та погіршення відносин із окремими основними торговими партнерами, звуження зовнішнього та внутрішнього попиту на продукцію вітчизняних виробників, скорочення державного фінансування, погіршення фінансових результатів підприємств, складна ситуація на фінансовому ринку та девальвація гривні відносно основних світових валют.

Рівень соціально-економічного розвитку та інвестиційний потенціал міста високі, проте, враховуючи збереження негативних чинників, що впливають на фінансовий ринок країни, а також невисоку та нестабільну ділову активність в окремих секторах економіки, що негативно впливає на потенціал зростання і платоспроможність економічних суб'єктів, темпи зростання окремих показників, що характеризують стан місцевої економіки, залишалися повільними.

1.1. Населення, трудові ресурси та ринок праці

За чисельністю населення Івано-Франківськ належить до середніх міст України. Демографічна ситуація м. Івано-Франківська протягом I півріччя 2016 року, як і в попередніх періодах, характеризувалась зростанням населення як за рахунок природного, так і механічного приросту. Станом на 01.07.2016 р. чисельність

наявного населення в м. Івано-Франківську та селах, підпорядкованих міськраді, становила 251,9 тис. мешканців – на 0,4 тис. осіб більше, ніж на початок року (Таблиця 1.1).

Таблиця 1.1. Динаміка показників демографічних процесів у м. Івано-Франківську та в Україні, тис. осіб

Показник	2013	2014	2015	I півр. 2016
Місто				
Чисельність наявного населення станом на кінець періоду, тис. осіб	245,6	247,8	251,5	251,9
Природний приріст населення, тис. осіб	0,5	0,6	0,4	0,1
Механічний приріст населення, тис. осіб	1,4	1,6	3,3	0,3
Україна				
Чисельність наявного населення станом на кінець періоду, тис. осіб	45 426,2	42 929,3*	42 760,5*	42 658,1*
Природний приріст населення, тис. осіб	-158,7	-166,8*	-183,0*	-109,1*
Механічний приріст населення, тис. осіб	31,9	22,6*	14,2*	5,2*

*без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, з IV кварталу 2014р. також без урахування частини зони проведення антитерористичної операції

Джерела: Державна служба статистики України, Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Щорічно протягом тривалого періоду сальдо міграційного приросту мешканців міста зберігає позитивне значення, що в свою чергу покращує забезпеченість ринку праці Івано-Франківська трудовими ресурсами. При цьому, в 2014-2015 рр. відбувалось посилення міграційних процесів в регіоні та місті, на що впливала, в тому числі, нестабільна політична ситуація та збільшення чисельності населення за рахунок вимушених переселенців із зони конфлікту, зокрема Донецької та Луганської областей. Це в свою чергу призводить до додаткових витрат з бюджету міста внаслідок зростання навантаження на комунальну інфраструктуру та мережу установ бюджетної сфери.

Зважаючи на структуру економіки Івано-Франківська, ринок праці міста помірно диверсифікований як за видами економічної діяльності, так і за основними роботодавцями. А саме: в I півріччі 2016 року питома вага найбільших (за середньообліковою чисельністю штатних працівників) роботодавців – ПАТ «Прикарпаттяобленерго», Івано-Франківський національний медичний університет, Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника та ДМП «Івано-Франківськтеплокомуненерго» – становила 4,8%, 3,3%, 2,9% та 2,1% відповідно. Суттєва залежність від діяльності одного підприємства або галузі відсутня. Слід зауважити, що значна чисельність мешканців міста зайнята у малому бізнесі.

Протягом останніх трьох років під впливом рецесивних тенденцій в економіці України та збереження низького рівня ділової активності ситуація на ринку праці міста залишалася складною: середньооблікова чисельність штатних працівників зберігала тенденцію до скорочення, кількість вивільнених працівників зростала. При цьому однією з головних рис сучасного ринку праці є зростання внутрішньої міграції та вихід на ринок праці громадян з числа внутрішньо переміщених осіб, а також учасників антитерористичної операції, які потребують соціального захисту від безробіття. Відповідно попит на робочі місця залишається високим.

Незважаючи на те, що протягом січня-червня 2016 року, як і в 2015 році, середньооблікова чисельність штатних працівників міста зберігала тенденцію до скорочення, рівень зайнятості населення перевищував відповідний загальнодержавний показник. За результатами I півріччя 2016 року питома вага зайнятих в загальній чисельності наявного населення міста становила 27,6% (18,4% по Україні в цілому).

Таблиця 1.2. Динаміка основних показників ринку праці (без урахування малого бізнесу) в м. Івано-Франківську та в Україні

Показники	2013	2014	2015	I півр. 2016
Місто				
Середньооблікова чисельність штатних працівників, тис. осіб	73,2	73,5	69,6	69,4
Темпи росту за останній період, %	96,8	100,4	94,7	99,7
Питома вага середньооблікової кількості штатних працівників (без урахування малого бізнесу) у загальній чисельності наявного населення, %	29,8	29,7	27,7	27,6
Україна				
Середньооблікова чисельність штатних працівників, тис. осіб	10 164,0	8 959,0*	8 064,7*	7 849,9*
Темпи росту за останній період, %	96,0	92,2**	90,0**	97,3**
Питома вага середньооблікової кількості штатних працівників у загальній чисельності наявного населення, %	22,4	20,9*	18,9*	18,4*

*без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, з IV кварталу 2014 р. також без урахування частини зони проведення антитерористичної операції

**темпи зростання у співставних умовах (за вирахуванням тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя)

Джерела: Державна служба статистики України, Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Івано-Франківська протягом 2013-2014 рр. були помірними та відповідали аналогічним показникам по країні. За результатами 2015 року рівень оплати праці збільшився на 19,8%, у I півріччі 2016 року – на 15,1%. Високі темпи зростання заробітної плати у 2015 році та січні-червні 2016 року були зумовлені, в тому числі, інфляційною складовою та здійсненням індексації заробітної плати згідно з чинним законодавством.

Розмір середньомісячної заробітної плати штатних працівників за січень-червень 2016 року становив 4 025 грн., що на 2,4% вище середньообласного показника, проте на 16,8% нижче середнього значення по країні (Таблиця 1.3).

Таблиця 1.3. Динаміка показників заробітної плати у м. Івано-Франківську та в Україні

Показники	2013	2014	2015	I півр. 2016
Місто				
Середньомісячна заробітна плата, грн.	2 702,0	2 918,0	3 497,0	4 025,0
Темпи зростання середньомісячної заробітної плати за останній період, %	106,7	108,0	119,8	115,1
Заборгованість за виплатою заробітної плати на кінець періоду, млн. грн.	6,4	7,4	3,1	3,7
Середньомісячний ФОП, млн. грн.	197,8	214,5	243,4	279,4
Співвідношення обсягу заборгованості за заробітною платою до середньомісячного фонду оплати праці, %	3,2	3,4	1,3	1,3
Україна				
Середньомісячна заробітна плата, грн.	3 265,0	3 480,0*	4 195,0*	4 839,0*
Темпи зростання середньомісячної заробітної плати за останній період, %	107,9	106,6**	120,5**	115,4**
Заборгованість за виплатою заробітної плати на кінець періоду, млн. грн.	808,2	1 320,1*	1 880,8*	1 967,6*
Середньомісячний ФОП, млн. грн.	33 185,5	31 177,3*	33 831,4*	37 985,6*
Співвідношення обсягу заборгованості за заробітною платою до середньомісячного фонду оплати праці, %	2,4	4,2*	5,6*	5,2*

*без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, з IV кварталу 2014 р. також без урахування частини зони проведення антитерористичної операції

**темпи зростання у співставних умовах (за вирахуванням тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя)

Джерела: Державна служба статистики України, Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Високі темпи зростання рівня номінальної заробітної плати позитивно впливали на динаміку надходжень податку на доходи фізичних осіб. Темпи зростання надходжень податку становили у січні-червні 2016 року 159,8% до відповідного показника минулого року, що є дуже високим рівнем, порівняно із іншими періодами. Рівень виконання річного плану також є високим – 57,1% затвердженого річного показника. Приріст обсягу надходжень податку на доходи фізичних осіб був забезпечений поетапним зростанням мінімальної заробітної плати та змінами податкового законодавства, що передбачали, в тому числі, встановлення єдиної базової ставки податку на доходи фізичних осіб у розмірі 18% (замість двох діючих у 2015 році ставок 15% та 20%).

Як і раніше, обсяг несплаченої заробітної плати був суттєво нижчим, ніж у більшості інших міст країни із співставною структурою господарського комплексу та чисельністю населення. Сума боргу станом на 01.07.2016 р. становила 3,7 млн. грн., співвідношення обсягу боргу до середньомісячного фонду оплати праці протягом січня-червня поточного року майже не змінилось та становило 1,3%, що відповідає низькому рівню заборгованості. Переважний обсяг боргу припадає на підприємства-банкрути.

За чисельністю населення Івано-Франківськ відноситься до середніх міст України. У січні-червні 2016 року у місті зберігалася позитивна тенденція зростання наявного населення як за рахунок природного, так і механічного приросту населення. Зважаючи на структуру економіки Івано-Франківська, ринок праці міста достатньо диверсифікований як за видами економічної діяльності, так і за основними роботодавцями. Протягом останніх трьох років під впливом рецесивних тенденцій в економіці України та збереження низького рівня ділової активності ситуація на ринку праці міста залишалася складною: середньооблікова чисельність штатних працівників зберігала тенденцію до скорочення, кількість вивільнених працівників зростала, попит на робочі місця був високим. Незважаючи на негативні тенденції, рівень зайнятості населення в місті залишався високим. Слід зауважити, що трудові ресурси міста є достатньо мобільними, значна чисельність мешканців міста зайнята у малому бізнесі.

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Івано-Франківська, як і в 2015 році, були високими і значною мірою були забезпечені поетапним зростанням мінімальної заробітної плати та здійсненням індексації заробітної плати згідно з чинним законодавством. Крім того, зміни податкового законодавства в частині нарахування ЄСВ сприяли зменшенню рівня виплат неофіційної заробітної плати працівникам підприємств міста та, відповідно, збільшенню податкової бази. Протягом I півріччя 2016 року рівень оплати праці збільшився на 15,1% до 4 025 грн., що на 2,4% вище середньообласного показника, проте на 16,8% нижче середнього значення по країні. Рівень платіжної дисципліни підприємств міста, як і в попередніх періодах, залишався високим. Як і раніше, обсяг несплаченої заробітної плати був суттєво нижчим, ніж у більшості інших міст країни із співставною структурою господарського комплексу та чисельністю населення. Співвідношення обсягу боргу до середньомісячного фонду оплати праці становило 1,3%, що відповідає низькому рівню заборгованості. Переважний обсяг боргу припадав на підприємства-банкрути.

Зростання рівня номінальної заробітної плати позитивно впливало на динаміку надходжень податку на доходи фізичних осіб, обсяг якого збільшився в січні-червні 2016 року на 59,8% до відповідного показника минулого року, що є дуже високим рівнем у порівнянні з іншими періодами. Рівень виконання річного плану також є високим – 57,1% затвердженого річного показника.

1.2. Промисловість

Господарський комплекс м. Івано-Франківська достатньо диверсифікований за видами економічної діяльності, але промисловість займає важливе місце у місцевій економіці як з точки зору формування та розвитку ринку праці, так і наповнення бюджетів усіх рівнів шляхом сплати податкових платежів. Місто входить до числа найбільш промислово розвинених міст західного регіону України, а його частка у

загальнообласному обсязі реалізації продукції в січні-червні 2016 року становила 31,6% (у 2015 році – 31,1%).

Умови роботи промислових підприємств країни в цілому, та міста Івано-Франківська, зокрема, протягом останніх трьох років залишалися складними. Починаючи з другої половини 2015 року в країні темпи падіння обсягів виробництва промислової продукції уповільнились, а деякі підприємства показали позитивну динаміку, що було зумовлено, насамперед, низькою базою порівняння, а також поступовим нарощенням обсягів виробленої продукції машинобудування, що може пояснюватися, зокрема, державними замовленнями на потреби АТО. В свою чергу обсяги реалізованої продукції зростали стрімкими темпами, що було зумовлено суттєвим ростом цін на продукцію підприємств-експортерів внаслідок девальвації гривні відносно основних світових валют, а також зростанням собівартості продукції для внутрішнього ринку внаслідок збільшення вартості імпортової сировини, енергоносіїв та посилення інфляційних процесів в країні.

За підсумками січня-червня 2016 року промисловими підприємствами міста було реалізовано продукції на суму 4,9 млрд. грн., що майже в 2 рази більше за показник попереднього року в фактичних цінах. Відповідно, середній обсяг реалізації промислової продукції у розрахунку на 1 мешканця міста другий рік поспіль перевищує аналогічний показник по країні (на 4,8% у січні-червні 2016 року).

Таблиця 1.4. Динаміка основних показників роботи промисловості у м. Івано-Франківську та в Україні

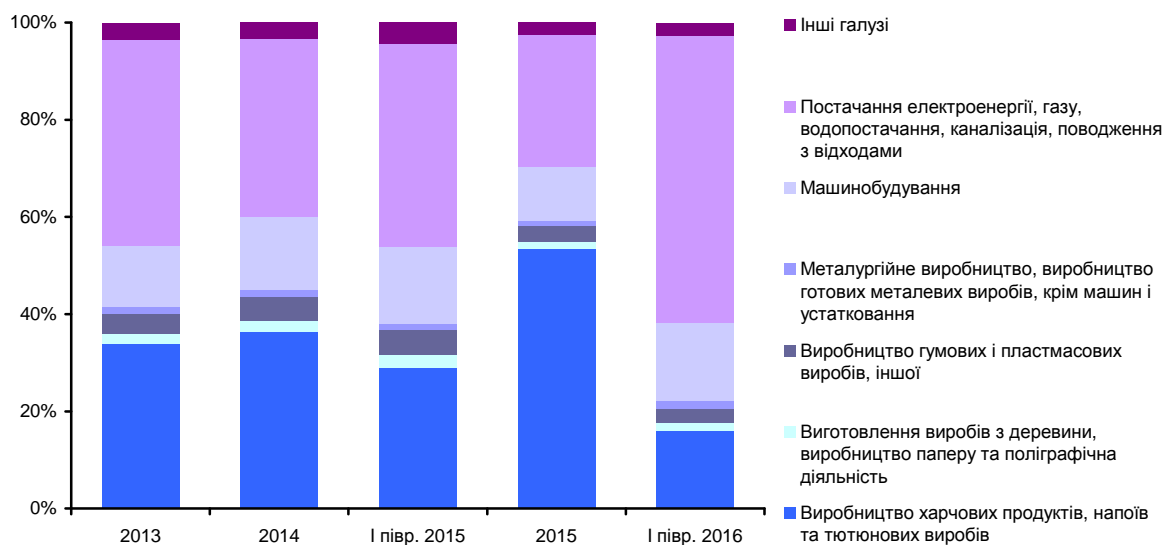
Показник	2013	2014	2015	I півр. 2016
Місто				
Обсяг реалізованої продукції в діючих цінах по країні, млн.грн	3 997,6	4 263,6	10 177,0	4 928,5
Темп росту обсягів реалізації промислової продукції до відповідного попереднього періоду, %	104,7	106,7	238,7	194,8
Середній обсяг реалізації промислової продукції по місту у розрахунку на одного мешканця, грн.	16 277,1	17 205,8	40 462,4	19 565,3
Україна				
Обсяг реалізованої продукції в діючих цінах по країні, млн.грн	1 111 268,8	1 195 592,4*	1 496 013,0*	796 558,1*
Темп росту обсягів реалізації промислової продукції до відповідного попереднього періоду, %	100,8	110,2**	125,1**	112,2**
Середній обсяг реалізації промислової продукції по Україні в розрахунку на одного мешканця, грн.	24 463,2	27 850,3*	34 985,9*	18 673,1*

*без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, за з IV кварталу 2014р. також без урахування частини зони проведення антитерористичної операції

**темпи зростання у співставних умовах (за вирахуванням тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя)

Джерела: Державна служба статистики України, Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

У структурі реалізованої продукції за основними промисловими групами в січні-червні 2016 року 59,1% займала енергія, 28,1% – споживчі товари короткострокового та тривалого використання, 7,1% – товари проміжного споживання, 5,7% – інвестиційні товари. Як і раніше, провідними галузями промислового комплексу міста залишалися: харчова промисловість, виробництво іншої неметалевої продукції, машинобудування та постачання електроенергії, газу, пари та кондиціонованого повітря (Малюнок 1.1).

Малюнок 1.1 Структура промислового комплексу м. Івано-Франківська за основними галузями, %

Джерело: Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Серед галузей переробної промисловості найбільшу питому вагу в загальних обсягах реалізованої промислової продукції утримує харчова промисловість – за результатами I півріччя 2016 року підприємствами галузі було реалізовано продукції на суму 788,9 млн. грн., що становить 16% загального обсягу та на 8,1% перевищує показник відповідного періоду 2015 року. Лідерами галузі є ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат» (темپ зростання обсягу реалізованої продукції становив 111,7%), ТОВ «Лігос» (134,1%), ПАТ «Івано-Франківська харчосмакова фабрика». З нарощенням обсягів працювало ТОВ «Залізнична пекарня» (114,9%). Необхідно зазначити, що ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат» також суттєво збільшив обсяги перерахування до бюджету податку на доходи фізичних осіб.

Однією з провідних галузей міста залишається машинобудування, на яке також припадало 16% обсягів реалізації продукції. В порівнянні з I півріччям 2015 року обсяг реалізованої промислової продукції галузі зріс майже вдвічі (до 788,7 млн. грн.). Протягом останніх років ситуація на основних машинобудівних підприємствах країни залишалася складною. А саме, через нестабільну політичну ситуацію та військові дії на сході країни відбулося ускладнення ділових зв'язків між суб'єктами в різних регіонах та зберігаються напружені відносини з ключовими країнами-партнерами (зокрема, з Російською Федерацією). На зовнішній попит чинять тиск труднощі з реалізацією на традиційних ринках збуту, зокрема, через ухвалення Російською Федерацією деяких директивних документів, що обмежують можливість поставок з боку України, а також введення обмежень з боку Уряду України на поставку товарів військового призначення та подвійного використання в Російську Федерацію.

Підприємства машинобудівного комплексу Івано-Франківська, на відміну від більшості інших підприємств зазначеної галузі з інших регіонів країни, менше

залежать від впливу зазначених вище негативних чинників. Провідні позиції серед машинобудівних підприємств міста займають ТОВ «Електролюкс Україна» (збільшило обсяги реалізації промислової продукції в I півріччі 2016 року в 1,9 рази), ТОВ «Тайко Електронікс», ПАТ «Івано-Франківський локомотиворемонтний завод», ВАТ «Пресмаш». При цьому нестабільні показники діяльності протягом останніх двох років демонстрували такі заводи, як: ПАТ «Івано-Франківський арматурний завод» та ПАТ «Івано-Франківський завод «Промприлад».

В енергетичному секторі обсяг реалізованої продукції зріс у 2,8 рази в порівнянні з I півріччям 2015 року, що переважно було зумовлено переглядом тарифів та зростанням вартості імпортованих енергоносіїв через знецінення курсу гривні.

Як і в попередніх періодах, вплив економічної рецесії в країні на результати діяльності основних підприємств промислового комплексу міста Івано-Франківська та, відповідно, обсяги надходжень податків та зборів до міського бюджету був помірним. Динаміка доходної частини бюджету міста була позитивною, окремі основні промислові підприємства суттєво збільшили обсяги перерахування коштів податку на доходи фізичних осіб, в тому числі: ДП ВО «Карпати», ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат», ПАТ «Прикарпаттяобленерго», ТОВ «Тайко Електронікс». Проте окремі підприємства (зокрема КП «Івано-Франківськводокотехпром») мають значний рівень боргу за сплатою податку.

Ситуація в реальному секторі економіки країни впродовж I півріччя 2016 року характеризувалася наявністю як позитивних, так і негативних тенденцій. Негативні ділові очікування, збільшення вартості енергоресурсів, зростання цін на сировину, матеріали, товари, збереження складних умов здійснення зовнішньоекономічної діяльності, складність отримання кредитних ресурсів – усі ці та інші процеси продовжують негативно впливати на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання, на їх зовнішньоекономічну діяльність. При цьому промисловий комплекс Івано-Франківська (з огляду на його високу диверсифікацію за галузями та підприємствами й орієнтацію переважно на кінцевого споживача), на відміну від промисловості в інших регіонах країни, менше залежав від впливу зазначених вище негативних чинників. Як і в попередніх періодах, вплив економічної рецесії в країні на результати діяльності основних підприємств промислового комплексу міста Івано-Франківська та, відповідно, обсяги надходжень податків та зборів до міського бюджету був помірним.

За підсумками січня-червня 2016 року промисловими підприємствами міста було реалізовано продукції на суму 4,9 млрд. грн., що майже в 2 рази більше за показник попереднього року в фактичних цінах. Відповідно, середній обсяг реалізації промислової продукції у розрахунку на 1 мешканця міста другий рік поспіль перевищує аналогічний показник по країні (на 4,8% у січні-червні 2016 року). Таке зростання значною мірою було зумовлене збільшенням обсягів реалізованої продукції в енергетичному секторі (в 2,8 рази в порівнянні з I півріччям 2015 року), що переважно було наслідком перегляду тарифів та зростання вартості імпортованих енергоносіїв через знецінення курсу гривні. Як і раніше, провідними галузями промислового комплексу міста залишалися: харчова промисловість, виробництво іншої неметалевої продукції, машинобудування та постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря.

1.3. Зовнішньоекономічна діяльність

Протягом останніх років на динаміку зовнішньої торгівлі товарами підприємств України впливало зниження зовнішнього попиту на продукцію внаслідок зміни кон'юнктури світового ринку, а також труднощі з реалізацією на традиційних ринках збуту, в тому числі внаслідок припинення співробітництва України з Російською Федерацією у воєнній сфері та введення обмежень з боку Російської Федерації на поставки продукції українських підприємств. Одночасно девальвація гривні та скорочення купівельної спроможності українців негативно позначилися й на обсязі імпорту. Саме суттєве зменшення обсягів імпорту значною мірою було характерно для результатів зовнішньої торгівлі товарами підприємств Івано-Франківська у 2014-2015 рр.

У I півріччі 2016 року, на відміну від двох попередніх років, зовнішньоторговельний товарооборот у м. Івано-Франківську зростав (Таблиця 1.5).

Таблиця 1.5 Динаміка показників зовнішньоторговельного обороту товарів підприємств та організацій м. Івано-Франківська та України

Показники	2013	2014	2015	I півр. 2016
Місто				
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	466,9	431,2	313,7	246,6
Темпи росту зовнішньоторговельного товарообороту, %	111,2	92,4	72,8	183,4
Зовнішньоторговельний товарооборот у розрахунку на 1 мешканця, доларів США	1 901,1	1 740,1	1 247,3	979,0
Україна				
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	140 276,0	108 295,3*	75 637,1*	33 929,2*
Темпи росту зовнішньоторговельного товарообороту, %	91,4	78,4**	69,8**	94,7**
Зовнішньоторговельний товарооборот у розрахунку на 1 мешканця, доларів США	3 088,0	2 522,6*	1 768,9*	795,4*

*без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, за з IV кварталу 2014р. також без урахування частини зони проведення антитерористичної операції

**темпи зростання у співставних умовах (за вирахуванням тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя)

Джерела: Державна служба статистики України, Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

У I півріччі 2016 року внаслідок зростанням в 2,1 рази експорту товарів (в першу чергу за рахунок зернових культур та продукції машинобудування) та імпорту – в 1,6 рази обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств Івано-Франківська збільшився в 1,8 рази та склав 246,6 млн. доларів США, що в розрахунку на 1 мешканця на 23,1% більше середнього показника по країні. Сальдо зовнішньої торгівлі товарами залишається позитивним, зовнішньоторговельні операції здійснювались з 75 країнами світу. Найважливішими країнами-партнерами в експортних операціях міста були Румунія, Італія, Чехія, Данія, Бельгія, Ірландія, Польща та Республіка Корея. Загалом обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 100,6 млн. доларів США, або 64,5% від загального обсягу експорту підприємств міста, та збільшився у порівнянні з січнем-червнем 2015 року в 2,3 рази.

Обсяг зовнішньої торгівлі послугами у січні-червні 2016 року склав 18,2 млн. дол. США, з яких 75,2% складав експорт послуг, відповідно на імпорт припадало 24,8%. Слід зазначити, що зовнішньоторговельний оборот послуг проти відповідного періоду попереднього року збільшився на 32,6% (у т.ч. експорт послуг збільшився на 24%, імпорт – на 67,7%). У структурі експорту послуг домінують послуги з переробки товарів за кордоном, транспортні послуги та послуги, пов'язані з подорожами; у структурі імпорту – транспортні послуги, послуги, пов'язані з подорожами, послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги, послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю та ділові послуги.

З початку процесу інвестування в економіку міста було залучено 461,6 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій, що в розрахунку на одного мешканця в 1,6 рази більше за середній показник по країні (Таблиця 1.6).

Таблиця 1.6. Динаміка показників залучення прямих іноземних інвестицій в економіку м. Івано-Франківська та України

Показник	2013	2014	2015	I півр. 2016
Місто				
Обсяг на кінець періоду, млн. дол. США	338,7	504,8	464,8	461,6
Темп росту за останній період, %	179,3	149,0	92,1	99,3
Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одного мешканця, дол. США	1 379,3	2 037,2	1 848,2	1 832,4
Україна				
Обсяг на кінець періоду, млн. дол. США	58 156,9	45 916,0*	43 371,4*	44 790,7*
Темп росту за останній період, %	106,8	81,5**	94,5**	103,3**
Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одного мешканця, дол. США	1 280,3	1 069,6*	1 014,3**	1 050,0*

*без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, з IV кварталу 2014р. також без урахування частини зони проведення антитерористичної операції

**темпи зростання у співставних умовах (за вирахуванням тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя)

Джерела: Державна служба статистики України, Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Починаючи з II півріччя 2015 року в зв'язку з девальвацією національної валюти та зменшенням вартості акціонерного капіталу в перерахунку на іноземну валюту відбувається скорочення обсягу прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку міста. При цьому, зважаючи на збереження стабільної

внутрішньополітичної ситуації в регіоні, у м. Івано-Франківську, як і в попередніх періодах, зберігається сприятливий інвестиційний клімат. Іноземні країни виявляють значну зацікавленість до економічного, культурного та туристично-рекреаційного потенціалу міста.

Найбільший обсяг прямих іноземних інвестицій надійшов у підприємства переробної промисловості (72% загального обсягу акціонерного капіталу), оптову та роздрібну торгівлю (19%) та будівництво (4,7%). Станом на 01.07.2016 р. основний обсяг інвестицій надійшов із Кіпру (89,5%), Британських Віргінських Островів (2,6%) та Австрії (2%).

У I півріччі 2016 року, на відміну від двох попередніх років, зовнішньоторговельний товарооборот у м. Івано-Франківську зростав, що було зумовлено як збільшенням обсягів експорту (в першу чергу за рахунок зернових культур та продукції машинобудування), так і імпорту. За результатами січня-червня поточного року обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств Івано-Франківська збільшився в 1,8 рази та склав 246,6 млн. доларів США, що в розрахунку на 1 мешканця на 23,1% більше середнього показника по країні. Сальдо зовнішньої торгівлі товарами залишається позитивним.

Загалом міська економіка значною мірою залучена до зовнішньоекономічних процесів. З початку процесу інвестування в економіку міста було залучено 461,6 млн. доларів США прямих іноземних інвестицій, що в розрахунку на одного мешканця в 1,6 рази більше за середній показник по країні. Зважаючи на збереження стабільної внутрішньополітичної ситуації в регіоні, у м. Івано-Франківську, як і в попередніх періодах, зберігається сприятливий інвестиційний клімат, проте в зв'язку з девальвацією національної валюти та зменшенням вартості акціонерного капіталу в перерахунку на іноземну валюту відбувається подальше скорочення обсягу прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку міста.

1.4. Торгівля

Підприємства торгівлі міста Івана-Франківська мають важливе соціальне значення (як з точки зору забезпечення попиту населення пропозиціями основних споживчих товарів і послуг, так і забезпечення зайнятості в місті), а також формують вагомую частину доходів місцевого бюджету. Номінальні обсяги роздрібного товарообороту підприємств торгівлі та ресторанного господарства м. Івана-Франківська протягом усього аналізованого періоду зростали, при цьому, починаючи з 2 половини 2014 року – переважно за рахунок інфляційної складової. У розрахунку на 1 мешканця обсяг роздрібного товарообороту в місті традиційно є вищим за середнє значення по країні (Таблиця 1.7).

Таблиця 1.7. Динаміка показників роздрібного товарообороту в м. Івано-Франківську та в Україні

Показник	2013	2014	2015	I півр. 2016
Місто				
Роздрібний товарооборот, всього млн.грн.	4 225,8	4 881,2	5 847,1	3 011,1
Темпи росту роздрібного товарообігу до попереднього періоду (в основних цінах), %	108,7	115,5	119,8	114,6
Роздрібний товарооборот у розрахунку на 1 мешканця, гривень	17 206,0	19 698,1	23 247,3	11 953,5
Україна				
Роздрібний товарооборот, всього млн.грн.	429 242,3	437 175,0*	477 966,6*	250 328,6*
Темпи росту роздрібного товарообороту до попереднього періоду (в основних цінах), %	106,0	107,9**	109,3**	113,2**
Роздрібний товарооборот у розрахунку на 1 мешканця, гривень	9 449,2	10 183,6*	11 177,8*	5 868,2*

*без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, з IV кварталу 2014р. також без урахування частини зони проведення антитерористичної операції

**темпи зростання у співставних умовах (за вирахуванням тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя)

Джерела: Державна служба статистики України, Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Обсяг роздрібного товарообороту в місті в січні-червні 2016 року зростає, проте на його темпи значною мірою впливала динаміка споживчих цін. Рівень інфляції у січні-червні 2016 року становив 118,1% до відповідного періоду 2015 року. В свою чергу в I півріччі 2016 року темп зростання обсягу роздрібного товарообороту до відповідного періоду попереднього року у фактичних цінах складає 114,6%, тоді як темпи зростання цього показника у порівнянних цінах залишались повільними, внаслідок слабкої динаміки росту як номінальних, так і реальних доходів населення. При цьому обсяг роздрібного товарообороту у розрахунку на одного мешканця, як і раніше, перевищив середній показник по країні (в 2 рази за результатами I півріччя 2016 року).

1.5. Інвестиційна та будівельна діяльність

Інвестиційна активність на території міста Івано-Франківська значною мірою визначається підприємствами промислового комплексу. Результатом інвестиційної активності підприємств міста є модернізація, технічне переоснащення та розширення виробництва, а також створення нових робочих місць, що в цілому позитивно впливає на рівень соціально-економічного розвитку міста та обсяги доходної частини місцевого бюджету.

Значну роботу в напрямку покращення інвестиційного клімату проводить влада міста. З метою залучення інвестицій в економіку міста постійно напрацьовуються та вживаються заходи щодо пошуку відповідних земельних ділянок та використання вільних виробничих площ промислових підприємств міста. Здійснюється формування та постійне оновлення пакету інвестиційних пропозицій на території Хриплинської інвестиційно-промислової зони. Щокварталу оновлюється перелік вільних виробничих площ підприємств міста, а також перелік інвестиційних проектів для потенційних інвесторів на офіційній веб-сторінці міста Івано-Франківська. Проводиться постійний супровід та сприяння в роботі

таких підприємств з іноземними інвестиціями, як: ТОВ «Електролюкс Україна», ТОВ «Тайко Електронікс Юкрейн Лімітед» та ДП ВО «Карпати» (проект Делфі).

За участю міської влади реалізуються: спільний з Європейським банком реконструкції та розвитку проект «Реконструкція та модернізація системи теплопостачання міста Івано-Франківська», спільний проект з Міжнародним банком реконструкції та розвитку «Розвиток міської інфраструктури» (у сфері модернізації системи водопостачання та водовідведення), а також спільні з Північною екологічною фінансовою корпорацією НЕФКО проекти «Вуличне освітлення у м. Івано-Франківськ» та «Реконструкція та модернізація системи теплопостачання в районі вулиць Довга – Карпатська м. Івано-Франківська» в рамках Програми «Демо-Україна ДН». Крім того, ведеться робота по отриманню кредиту від Північної екологічної фінансової корпорації (НЕФКО) для фінансування інвестиційного проекту «Підвищення енергоефективності об'єктів бюджетної сфери міста Івано-Франківська».

Подальше зменшення внутрішнього інвестиційного попиту внаслідок суттєвого погіршення фінансових результатів підприємств, скорочення державного фінансування та зниження кредитної активності банків продовжують чинити тиск на розвиток будівельної галузі. Динаміка розвитку будівельної галузі міста протягом I півріччя 2016 року залишалася слабкою. Основні показники будівельної діяльності в м. Івано-Франківська наведено у таблиці (Таблиця 1.8).

Таблиця 1.8. Динаміка показників будівельної діяльності в м. Івано-Франківську та в Україні

Показники	2013	2014	2015	I півр. 2016
Місто				
Введення в експлуатацію загальної площі житла, тис. кв. м	284,6	381,3	398,7	43,5
Введення в експлуатацію житла на 1000 осіб наявного населення, кв. м	1 158,9	1 538,7	1 585,1	172,6
Обсяг виконаних будівельних робіт, млн.грн.	835,0	630,6	919,6	341,1
Темпи росту обсягу виконаних будівельних робіт до попереднього відповідного періоду (у фактичних цінах), %	144,6	75,5	145,8	110,3
Україна				
Введення в експлуатацію загальної площі житла, тис. кв. м	11 217,2	9 741,3*	11 044,4*	3 291,0*
Введення в експлуатацію житла на 1000 осіб наявного населення, кв. м	246,9	226,9*	258,3*	77,1*
Обсяг виконаних будівельних робіт, млн.грн.	61 242,9	51 108,7*	57 515,0*	24 859,4*
Темпи росту обсягу виконаних будівельних робіт до попереднього відповідного періоду (у фактичних цінах), %	98,3	87,2**	112,5**	122,3**

*без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, з IV кварталу 2014р. також без урахування частини зони проведення антитерористичної операції

**темпи зростання у співставних умовах (за вирахуванням тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя)

Джерела: Державна служба статистики України, Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Обсяги виконаних будівельних робіт у січні-червні 2016 року становили 341,1 млн. грн., що у фактичних цінах на 10,3% більше аналогічного показника в I півріччі 2015 року. При цьому індекс цін на будівельно-монтажні роботи в I півріччі 2016 року становив 109,9%, тобто динаміка зростання значною мірою була забезпечена інфляційною складовою.

Незважаючи на погіршення ділової активності в країні та негативні тенденції на ринку нерухомості країни, Івано-Франківськ залишається одним із лідерів серед вітчизняних міст з точки зору житлового будівництва. В січні-червні 2016 року в місті прийнято в експлуатацію 43,5 тис. кв. м загальної площі житла, що на 16,5% менше відповідних обсягів у I півріччі 2015 року. В розрахунку на 1 000 осіб наявного населення обсяги введеного в експлуатацію житла в місті, як і в попередніх періодах, суттєво перевищують відповідний показник по країні в цілому. На відміну від багатьох інших вітчизняних міст, в Івано-Франківську значну питому вагу в загальному обсязі введеного до експлуатації житла, поряд з індивідуальним будівництвом, займають багатоквартирні житлові будинки. Серед об'єктів нежитлового будівництва, що вводились до експлуатації в I півріччі 2016 року, були торгові площі та площі підприємств громадського харчування, фізкультурно-оздоровчий комплекс, міські комунальні мережі.

Івано-Франківськ залишається одним із лідерів серед вітчизняних міст з точки зору розвитку будівельної галузі та житлового будівництва. В січні-червні 2016 року відбулося зростання виконаних підприємствами міста обсягів будівельних робіт (в тому числі за рахунок інфляційної складової). В січні-червні 2016 року в місті було прийнято в експлуатацію 43,5 тис. кв. м загальної площі житла, що на 16,5% менше відповідних обсягів у I півріччі 2015 року, проте, як і раніше, у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення, цей показник суттєво перевищує відповідний показник по країні в цілому. Серед об'єктів нежитлового будівництва, що вводились до експлуатації у I півріччі 2016 році, були торгові площі та площі підприємств громадського харчування, фізкультурно-оздоровчий комплекс, міські комунальні мережі.

2. Комунальна власність та комунальне господарство

2.1. Житлово-комунальне господарство

Розгалужене житлово-комунальне господарство м. Івано-Франківська забезпечує надання комунальних послуг різним групам споживачів. Для житлово-комунального господарства міста характерні проблеми, які в цілому є типовими для переважної більшості міст України, а саме: зношеність житлового фонду та окремих об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури, високий рівень зносу комунальних мереж та обладнання, що в свою чергу призводить до суттєвих втрат енергоносіїв, невідповідність тарифів на житлово-комунальні послуги їх економічно обґрунтованому рівню через стрімке зростання цін на енергоресурси та матеріали, наявність заборгованості населення за спожиті житлово-комунальні послуги.

Основною проблемою галузі житлового господарства є значна потреба в коштах на проведення капітального ремонту будинків та інженерних мереж. При цьому обсяги бюджетного фінансування галузей «Житлово-комунальне господарство» та «Будівництво» в м. Івано-Франківську є значними, проте недостатніми для вирішення існуючих проблем. З метою реалізації важливих для міста проектів у сферах комунального господарства та енергоефективності Івано-Франківська міська рада співпрацює з міжнародними фінансовими організаціями щодо залучення кредитних коштів.

Міська влада постійно проводить роботу в напрямку покращення стану житлово-комунального господарства міста. На підставі аналізу результатів виконання Програми реформування та розвитку житлово-комунального господарства міста Івано-Франківська на 2011-2015 рр. «Реформи, порядок та розвиток» за кожним напрямом діяльності була розроблена Програма реформування та розвитку житлово-комунального господарства міста на 2016-2020 рр. З метою підвищення ефективності та надійності функціонування житлово-комунальних систем життєзабезпечення населення міста, поліпшення якості житлово-комунальних послуг з одночасним зниженням нерациональних витрат у місті будуть продовжуватись вживатися заходи щодо реформування та розвитку галузі.

Протягом січня-червня 2016 року проводилась робота з приведення тарифів на надання житлово-комунальних послуг до їх фактичної собівартості. Зокрема, відбувся поетапний перегляд тарифів на комунальні послуги (електроенергію, газ для населення, послуги з централізованого опалення та постачання гарячої води) відповідно до постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Було затверджено також нові побутові тарифи за одним із постачальників послуг.

Слід зауважити, що рівень покриття тарифами в січні-червні 2016 року за усіма видами послуг (з опалення та гарячого водопостачання, утримання будинків та прибудинкових територій, водопостачання та водовідведення) був нижчим за 100%. У 2015 році за рахунок відповідних субвенцій з Державного бюджету було здійснено відшкодування заборгованості з різниці у тарифах на послуги

підприємств житлово-комунального господарства в обсязі 42,8 млн. грн. У поточному році відшкодування заборгованості з різниці в тарифах не здійснювалось.

Вибіркові показники діяльності підприємств житлово-комунального господарства наведено в таблиці (Таблиця 2.1).

Таблиця 2.1. Динаміка вибірових показників діяльності житлово-комунального господарства у м. Івано-Франківську

Показник	Теплопостачання та гаряче водопостачання	Водопостачання та водовідведення	Утримання прибудинкових територій та будинків	Разом
Заборгованість населення, млн.грн.				
01.01.2014 р.	36,4	6,6	14,8	57,8
01.01.2015 р.	41,4	8,2	15,0	64,7
01.01.2016 р.	45,3	8,0	16,1	69,3
01.07.2016 р.	36,1	6,5	8,9	51,5
Прострочена заборгованість населення, млн.грн.				
01.01.2015 р.	29,10	5,60	3,20	37,9
01.01.2016 р.	27,30	5,80	3,60	36,7
01.07.2016 р.	33,70	3,10	1,35	38,2
Рівень покриття тарифами собівартості, %				
2015 р.	88,3	69,9 / 86,5	84,0	X
I півр. 2016	88,2	70,9/87,1	70,0-90,0	X
Ступінь проплати населення, %				
2013 р.	100,5	100,3	93,8	X
2014 р.	92,6	96,2	96,1	X
2015 р.	95,4	100,4	97,8	X
I півр. 2016	116,0	93,0	100,0-113,0	X

Джерело: Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Незважаючи на складну суспільно-політичну ситуацію в країні мешканці Івано-Франківська продовжують регулярно сплачувати рахунки за надані житлово-комунальні послуги. Місцева влада вживає заходів для того, щоб заборгованість не підвищувалась. Зокрема, споживачам комунальних послуг дозволяється сплачувати борги частинами шляхом укладання договорів з реструктуризації тривалої заборгованості. Виконується також загальнодержавна програма адресної соціальної допомоги малозабезпеченим верствам населення у вигляді житлових субсидій.

Протягом січня-червня 2016 року рівень проплати населення за всіма видами послуг був високим, порівняно з середніми показниками багатьох міст країни, проте за окремими видами (послуги з водопостачання та водовідведення) нижчим за 100%. Загальний обсяг заборгованості населення за житлово-комунальні послуги

(без урахування послуг із постачання електричної енергії та газопостачання) у розрахунку на 1 мешканця становив 204,4 грн., що, враховуючи динаміку зростання вартості енергоносіїв протягом останніх двох років, відповідало низькому рівню боргу.

Житлово-комунальному господарству м. Івано-Франківська, як і для переважної більшості міст України, притаманний високий рівень зношеності основних засобів (зокрема, житлового фонду), об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста. Міська влада щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-комунального господарства та приділяє особливу увагу інвестиційним програмам та програмам розвитку міжнародного співробітництва, в тому числі з міжнародними фінансовими інституціями.

Протягом аналізованого періоду відбувався поетапний перегляд тарифів на комунальні послуги (електроенергію, газ для населення, послуги з централізованого опалення та постачання гарячої води) відповідно до постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Було затверджено також нові побудинкові тарифи за одним із постачальників послуг. Рівень проплати населення за житлово-комунальні послуги перевищував середні показники багатьох міст країни. Загальний обсяг заборгованості населення за житлово-комунальні послуги (без урахування послуг із постачання електричної енергії та газопостачання) у розрахунку на 1 мешканця становив 204,4 грн., що, враховуючи динаміку зростання вартості енергоносіїв протягом останніх двох років, відповідало низькому рівню боргу.

2.2. Комунальна власність міста

Івано-Франківська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. За рішенням ради виконуються усі майнові операції, в тому числі об'єкти права комунальної власності можуть передаватися у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, надаватися в оренду, продаватися та купуватися, використовуватися як застава. Міська рада вирішує також питання відчуження об'єктів права комунальної власності та визначає доцільність, порядок та умови відчуження. Доходи від відчуження об'єктів права комунальної власності зараховуються до місцевого бюджету і спрямовуються на фінансування заходів, передбачених бюджетом розвитку.

У зв'язку зі збереженням політичної напруженості, динаміка економічного розвитку країни у поточному році залишалася повільною. Політична та макроекономічна нестабільність у свою чергу призводить до зниження ділової активності бізнесу – основного інвестора, покупця і орендаря комерційної нерухомості. У власності територіальної громади м. Івано-Франківська перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. Зважаючи на погіршення

загальної макроекономічної динаміки в країні, попит на об'єкти нерухомості міста залишався обмеженим.

Нерухоме майно

З метою наповнення бюджету розвитку, за рахунок якого здійснюються капітальні вкладення місцевого бюджету, місто щорічно виставляє на приватизацію майно, яке перебуває в комунальній власності. Івано-Франківською міською радою на 2015-2017 рр. було заплановано відчуження 14 об'єктів комунальної власності (у т. ч. 4 об'єкти, що підлягають приватизації шляхом продажу з аукціону). Фактично протягом 2015 року було приватизовано 11 об'єктів загальною площею 2,2 тис. кв. м., з яких 1 приміщення площею 1,5 тис. кв. м було реалізовано з аукціону. При цьому загальна площа приватизованих об'єктів проти 2014 року збільшилась у 3,6 рази. У I півріччі 2016 року продаж об'єктів не здійснювався. Доходи від приватизації майна в обсязі 365,5 тис. грн. були забезпечені за рахунок надходжень від продажів, здійснених у попередніх бюджетних періодах (Таблиця 2.2).

Таблиця 2.2. Інформація щодо продажу та оренди об'єктів комунальної власності у м. Івано-Франківську

Показник	Од. виміру	2013	2014	2015	I півр. 2016
Продаж					
Кількість реалізованих об'єктів комунальної власності	шт.	17	13	11	0
Загальна площа об'єктів комунальної власності, що були приватизовані	кв. м	1 164,5	609,3	2 196,0	0,0
Надійшло коштів до бюджету	тис. грн.	4 030,0	3 381,5	8 230,6	365,5
Оренда					
Кількість укладених договорів оренди на кінець періоду	шт.	436	446	434	409
Кількість укладених договорів оренди протягом періоду	шт.	61	69	39	32
Загальна площа об'єктів комунальної власності, що перебувають в оренді	тис. кв. м	68,5	69,4	68,7	66,8
Надійшло коштів до бюджету	тис. грн.	8 211,9	9 528,8	12 547,6	6 126,8

Джерело: Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Зважаючи на продовження приватизаційних процесів, а також повільні темпи відновлення ділової активності, площа об'єктів, що перебувають в оренді, протягом січня-червня 2016 року скорочувалась. Загальна площа нежитлових приміщень, що передані в оренду станом на 01.07.2016 р., складала 66,8 тис. кв. м, тоді як на початку року площа орендованих приміщень була 68,7 тис. кв. м. Загалом за результатами I півріччя 2016 року до бюджету міста надійшло 6,1 млн. грн. плати за оренду майна, що становило 45% затвердженого з урахуванням змін плану на 2016 рік та 90,6% обсягу надходжень попереднього року. Протягом 2016 року Івано-Франківською міською радою зміни до орендних ставок, які застосовуються при нарахуванні орендної плати за оренду об'єктів комунальної власності міста, не вносились.

Земельні ресурси

Важливими джерелами надходжень до бюджету міста є надходження від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення та надання земельних ділянок в оренду. Впродовж січня-червня 2016 року від продажу земель комунальної власності загальною площею 5,8 га до міського бюджету надійшло 11,9 млн. грн., що на 13,3% більше за відповідний показник у I півріччі 2015 року, та склало 125,1% річного уточненого плану на 2016 рік. (Таблиця 2.3).

Таблиця 2.3. Інформація щодо продажу та оренди земельних ділянок у м. Івано-Франківську

Показник	Од. виміру	2013	2014	2015	I півр. 2016
Продаж					
Кількість проданих земельних ділянок	шт.	16	21	24	16
Загальна площа земельних ділянок, які були продані	га	2,2	7,6	15,6	5,8
Надійшло коштів до бюджету	тис. грн.	4 527,7	11 377,4	18 084,4	11 900,9
Оренда					
Кількість укладених договорів оренди на кінець року	шт.	689	782	848	876
Кількість укладених договорів оренди протягом року	шт.	208	272	225	91
Загальна площа земельних ділянок, що перебувають в оренді	га	184,6	217,5	192,1	190,0
Надійшло коштів до бюджету	тис. грн.	32 900,3	35 946,5	45 080,8	29 256,9

Джерело: Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Земельні активи територіальної громади Івано-Франківська залишаються в звітному періоді важливим джерелом наповнення загального фонду місцевого бюджету. У січні-червні 2016 року 11% обсягу доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів формували сукупні надходження орендної плати та земельного податку з юридичних та фізичних осіб, 64,7% обсягу яких становила орендна плата. За результатами січня-червня 2016 року обсяги надходжень орендної плати за землю з юридичних та фізичних осіб в цілому зросли в 1,4 рази. Розмір орендної плати відповідно до законодавства коригується на індекс інфляції, який щороку публікується Державним земельним агентством.

З 01.01.2016 р. відповідно до рішення Івано-Франківської міської ради №1733-54 від 19.05.2015 р. введено в дію нормативну грошову оцінку земель м. Івано-Франківська. Грошова оцінка земель з урахуванням зонування території міста є економічним механізмом земельних відносин, приватизації земельних ділянок, справляння плати за землю та становлення ринку землі. У поточному році також було затверджено зміни до ставок орендної плати за землю відповідно до Рішення міської ради від 11.03.2016 р. № 80-4 «Про внесення змін в додаток 4 до Положення про оренду земельних ділянок комунальної власності у м. Івано-Франківську, затвердженого рішенням 45 сесії міської ради від 19.06.2014 р. №1446-46.

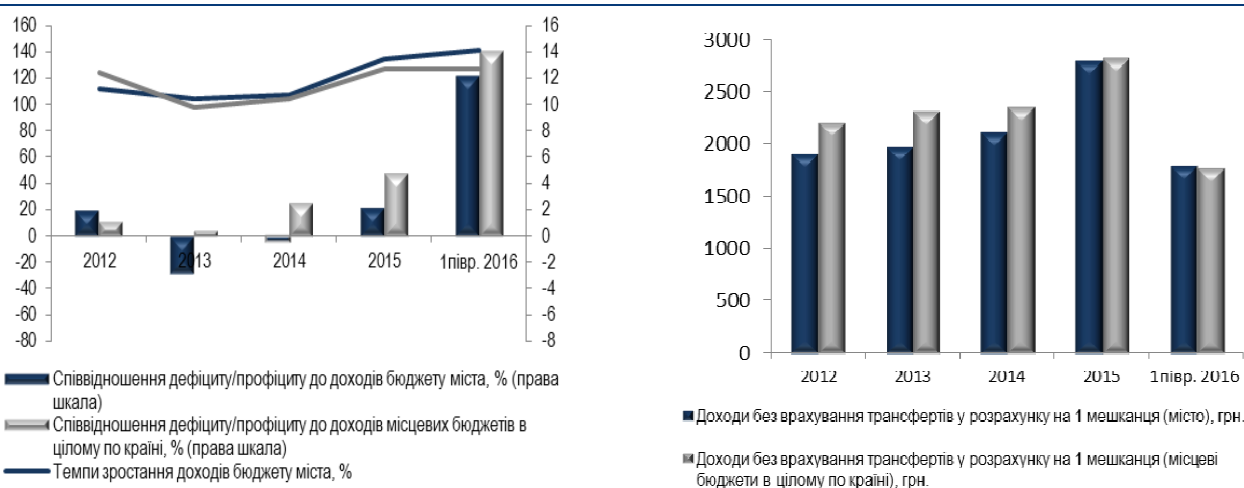
Івано-Франківська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. У власності територіальної громади м. Івано-Франківська перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. При цьому, зважаючи на збереження слабкої загальної макроекономічної динаміки в країні, попит на об'єкти нерухомості міста залишався обмеженим. Загалом, за результатами січня-червня 2016 року питома вага надходжень від операцій з майном та землею комунальної власності (продаж та оренда) у структурі доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів становила 10,5%, що на 1,6 в. п. менше у порівнянні з аналогічним показником у I півріччі 2015 року.

3. Бюджет міста

3.1. Загальна характеристика стану місцевих фінансів м. Івано-Франківська

Бюджет м. Івано-Франківська – бюджет місцевого самоврядування. Івано-Франківськ є містом обласного значення, зведений бюджет якого включає міський бюджет та 5 сільських бюджетів. Організація бюджетного процесу в місті здійснюється відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів. Фінансове управління Івано-Франківської міської ради забезпечує загальну організацію бюджетного процесу в місті та координує діяльність його учасників, виконує функції складання та виконання місцевого бюджету, контролю за витрачанням коштів розпорядниками бюджетних коштів, а також інші функції, пов'язані з управлінням коштами місцевого бюджету. За доходами та видатками запроваджено казначейське обслуговування бюджету міста. Звіти про виконання бюджету складаються щомісячно. Квартальні та річні звіти про виконання бюджету затверджуються міською радою за поданням виконавчих органів ради. У місті Івано-Франківську забезпечується висока ефективність фінансової політики, дотримуються норми чинного законодавства у цій сфері, забезпечується оперативність прийняття та реалізації управлінських рішень.

Починаючи з 2013 року ситуація по місцевих бюджетах в цілому погіршилась внаслідок слабкої динаміки соціально-економічного розвитку під впливом політичної та економічної кризи, а також військового конфлікту в окремих регіонах країни. При цьому доходна частина бюджету міста Івано-Франківська (без урахування трансфертів) зростала, проте суттєво нижчими темпами, ніж в попередніх періодах.

Малюнок 3.1. Динаміка доходної частини бюджету міста (зліва) та бюджетної забезпеченості м. Івано-Франківська (справа) у порівнянні до середніх показників по країні

Джерело: Дані Івано-Франківської міської ради, Державна служба статистики України, Міністерство фінансів України

Починаючи з 01.01.2015 р., завдяки позитивним наслідкам бюджетної реформи, а також внаслідок інфляційних процесів та ефекту відносно низької бази порівняння, темпи зростання доходів міського бюджету (без урахування трансфертів) підвищились. Рівень бюджетної забезпеченості зростає, порівняно з іншими містами країни: співвідношення обсягу доходів бюджету міста в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по місцевих бюджетах в цілому (без урахування трансфертів) за результатами виконання бюджету у 2015 році становило 99,3% (89,7% у 2014 році), в I півріччі 2016 року – 101,1%.

Основні показники, що характеризують стан місцевих фінансів м. Івано-Франківська, наведено в таблиці (Таблиця 3.1).

Таблиця 3.1. Динаміка бюджетних показників м. Івано-Франківська в 2013-2015 рр. та I півріччі 2016 року

Показник	2013	2014	2015	I півріччя 2016
Структура доходної та видаткової частини місцевого бюджету				
Співвідношення обсягу доходів бюджету міста (без урахування трансфертів) в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по країні), %	85,5	89,7	99,3	101,1
Співвідношення базової дотації (дотації вирівнювання) до доходної частини загального фонду бюджету міста (без урахування трансфертів), %	17,3	27,3	0,0	0,0
Концентрація доходів бюджету за основними платниками	низька	низька	низька	низька
Питома вага доходів бюджету розвитку в обсязі доходів спеціального фонду бюджету, %	53,4	45,6	40,1	38,0
Питома вага капітальних видатків в загальній сумі видатків, %	9,9	12,5	19,4	14,0
Виконання місцевого бюджету та фінансова гнучкість				
Виконання плану за доходами загального фонду (без врахування трансфертів), %	89,4	94,2	108,3	61,0
Виконання плану за доходами спеціального фонду (без врахування трансфертів), %	108,7	112,4	132,5	88,2
Виконання плану за видатками бюджету в цілому, %	93,5	94,4	99,1	47,8
Виконання плану за доходами бюджету в цілому, %	94,8	98,0	104,6	56,6
Темп росту обсягу доходної частини бюджету міста (без врахування трансфертів) до попереднього бюджетного періоду, %	104,6	107,7	134,4	141,6
Темп росту обсягу доходної частини бюджету міста до попереднього бюджетного періоду, %	98,5	116,9	146,3	134,3
Темп росту обсягу видаткової частини бюджету міста до попереднього бюджетного періоду, %	0,0	114,2	142,6	130,9
Співвідношення дефіциту/профіциту бюджету міста до доходної частини бюджету, %	-2,8	-0,4	2,2	12,3
Співвідношення сальдо операційного балансу бюджету міста до операційних доходів відповідного бюджетного періоду, %	5,3	9,8	19,7	23,2
Рівень покриття фінансовими доходами видатків на обслуговування боргу, %	978,1	0,5	8,8	3 901,7

Джерело: дані Івано-Франківської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Протягом усього аналізованого періоду для бюджету міста Івано-Франківська характерним є низький рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини загального фонду, суттєва залежність місцевих фінансів від результатів діяльності окремих підприємств відсутня, а чутливість доходної частини бюджету міста до економічних ризиків є помірною. Рівень самостійності бюджету у I півріччі 2016 року залишався високим, залежність від базової дотації відсутня. Зважаючи на те, що в попередніх бюджетних періодах по місту Івано-Франківську рівень надходжень податку на доходи фізичних осіб у розрахунку на 1 мешканця

перевищував середній показник по країні, з бюджету міста в 2015 році та I півріччі 2016 року перераховувалась реверсна дотація (вилучення) в сумі 18,2 млн. грн. та 10,5 млн. грн., відповідно.

Бюджет м. Івано-Франківська за результатами виконання в I півріччі 2016 року, як і в попередньому відповідному бюджетному періоді, мав позитивне сальдо операційного балансу за загальним фондом (182,4 млн. грн.). Це було пов'язано з високими темпами зростання податкових надходжень (передусім податку та збору на доходи фізичних осіб), а також зі збільшенням обсягу трансфертів, передусім за рахунок збільшення обсягів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій). Темпи зростання обсягів інших трансфертів (зокрема медичної та освітньої субвенції) були більш повільними. За спеціальним фондом обсяг операційних доходів перевищив обсяг операційних видатків на 14,2 млн. грн.

Бюджет м. Івано-Франківська у форматі бюджетного балансу із розбивкою на загальний та спеціальний фонди наведено в таблиці (Таблиця 3.2).

Таблиця 3.2. Агрегований бюджет м. Івано-Франківська в форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	I півр. 2015			I півр. 2016		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом
Податкові надходження	259 377,9	33,4	259 411,3	389 023,5	66,8	389 090,4
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	20 723,1	27 695,3	48 418,4	18 812,3	29 963,2	48 775,5
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	318 509,4	3 416,3	321 925,7	406 903,4	2 357,0	409 260,4
Операційні надходження всього	598 610,3	31 145,0	629 755,4	814 739,2	32 387,0	847 126,2
Поточні видатки на заробітну плату, використання товарів та послуг та інші поточні видатки	316 754,6	11 715,1	328 469,8	362 198,9	17 882,5	380 081,5
Поточні трансферти та соціальне забезпечення	167 630,7	347,4	167 978,2	270 187,9	289,5	270 477,3
Операційні видатки всього	484 385,3	12 062,6	496 447,9	632 386,8	18 172,0	650 558,8
Операційний баланс	114 225,0	19 082,4	133 307,4	182 352,4	14 215,1	196 567,4
Фінансовий дохід	4,0	1,8	5,9	2 169,3	1,0	2 170,3
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	23,1	0,0	23,1	55,6	0,0	55,6
Фінансовий баланс	-19,1	1,8	-17,3	2 113,7	1,0	2 114,7
Поточний баланс	114 205,9	19 084,3	133 290,2	184 466,1	14 216,0	198 682,1
Капітальні надходження	0,5	11 651,3	11 651,9	0,7	12 266,4	12 267,1
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Капітальні надходження всього	0,5	11 651,3	11 651,9	0,7	12 266,4	12 267,1
Придбання основного капіталу	0,0	38 364,2	38 364,2	0,0	71 310,8	71 310,8
Капітальні трансферти	0,0	42 899,2	42 899,2	0,0	34 212,7	34 212,7
Капітальні видатки всього	0,0	81 263,4	81 263,4	0,0	105 523,5	105 523,5
Капітальний баланс	0,5	-69 612,1	-69 611,6	0,7	-93 257,0	-93 256,4
Баланс після капітальних видатків	114 206,4	-50 527,8	63 678,6	184 466,8	-79 041,0	105 425,8
Кредитування з врахуванням повернення	0,0	-249,0	-249,0	20,0	-176,9	-156,9
Профіцит/дефіцит	114 206,4	-50 278,8	63 927,6	184 446,8	-78 864,2	105 582,6
Фінансування	-114 206,4	50 278,8	-63 927,6	-184 446,8	78 864,2	-105 582,6
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: дані Івано-Франківської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

У I півріччі 2016 року, на відміну від 2013-2015 рр., Івано-Франківська міська рада проводила активні операції з тимчасово-вільними бюджетними коштами. Це дозволило повністю покрити видатки на обслуговування боргу (кредитів, залучених від міжнародних фінансових організацій) за рахунок надходжень до міського бюджету відсоткових платежів банків. А саме, у I півріччі 2016 року, внаслідок розміщення в межах одного бюджетного періоду тимчасово-вільних залишків бюджету міста (40,0 млн. грн.) на депозит, було отримано фінансовий дохід обсягом 2,2 млн. грн., тоді як видатки на обслуговування місцевого боргу становили 55,6 тис. грн.

Перевищення обсягів поточних надходжень над обсягами поточних видатків як за загальним, так і за спеціальним фондами забезпечило позитивне сальдо поточного балансу, яке спрямовується на покриття дефіциту капітального балансу бюджету. Бюджет міста за підсумками I півріччя 2016 року виконано з профіцитом обсягом

105,6 млн. грн., у тому числі профіцит загального фонду склав 184,4 млн. грн., спеціальний фонд виконано з дефіцитом обсягом 78,9 млн. грн.

Основні джерела фінансування бюджету м. Івано-Франківська з розбивкою на загальний та спеціальний фонди наведено нижче (Таблиця 3.3).

Таблиця 3.3. Основні джерела фінансування бюджету м. Івано-Франківська, тис. грн.

ПОКАЗНИК	I півр. 2015			I півр. 2016		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом
Профіцит/дефіцит	114 206,4	-50 278,8	63 927,6	184 446,8	-78 864,2	105 582,6
Фінансування	-114 206,4	50 278,8	-63 927,6	-184 446,8	78 864,2	-105 582,6
Зміни залишків	-61 962,3	-799,6	-62 761,9	-49 912,5	-13 589,4	-63 501,9
залишок на початок року	15 824,9	36 651,2	52 476,1	62 581,3	23 222,9	85 804,1
залишок на кінець року	77 787,2	37 450,7	115 238,0	112 493,8	36 812,2	149 306,0
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Залучення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	-40 000,0	0,0	-40 000,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	0,0	0,0	-40 000,0	0,0	-40 000,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	-562,0	-562,0	0,0	-583,3	-583,3
Запозичення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	-562,0	-562,0	0,0	-583,3	-583,3
Інші розрахунки	0,0	-603,7	-603,7	0,0	-1 497,4	-1 497,4
кошти, що передаються до бюджету розвитку	-52 244,1	52 244,1	0,0	-94 534,3	94 534,3	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: дані Івано-Франківської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Виконання бюджету з профіцитом призвело до суттєвого зростання залишків на рахунках загального фонду. Джерелом покриття дефіциту спеціального фонду були кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку.

3.2. Ліквідність

Ліквідність бюджету міста за результатами 2013-2014 рр., перебувала на низькому рівні за загальним фондом та на високому рівні за спеціальним фондом. Протягом 2015 року та I півріччя 2016 року показники ліквідності за загальним фондом бюджету міста зросли до високого рівня (Таблиця 3.4).

Таблиця 3.4. Динаміка показників ліквідності бюджету м. Івано-Франківська в 2013-2015 рр. та I півріччі 2016 року

Показник	2013	2014	2015	I півріччя 2016
Співвідношення залишків на рахунках загального фонду місцевого бюджету з урахуванням коштів на депозитах до видатків загального фонду за аналізований бюджетний період, %	1,7	2,0	5,6	24,1
Співвідношення залишків на рахунках спеціального фонду місцевого бюджету з урахуванням коштів на депозитах до видатків спеціального фонду за аналізований бюджетний період, %	39,8	17,6	7,6	29,8
Співвідношення обсягу кредиторської заборгованості загального фонду станом на кінець поточного бюджетного року до видатків загального фонду за цей період (без урахування коштів, що передаються до спеціального фонду), %	3,4	4,1	2,6	27,1
Співвідношення кредиторської заборгованості спеціального фонду станом на кінець поточного бюджетного року до видатків спеціального фонду за цей період, %	10,3	4,8	0,0	0,0
Співвідношення обсягу залучених позичок з єдиного казначейського рахунку до доходів загального фонду бюджету, %	49,6	26,8	0,0	0,0

Джерело: дані Івано-Франківської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Протягом останніх двох років було досягнуто скорочення обсягу кредиторської заборгованості за загальним та спеціальним фондами. Слід зауважити, що переважний обсяг зазначеної заборгованості утворився у другій половині 2013 року внаслідок непроведення органом Державної казначейської служби частини платежів. У 2014-2015 рр. динаміка проплат органом Державної казначейської служби платіжних доручень поліпшилась. У поточному році суттєвих затримок з боку Державної казначейської служби щодо виконання платіжних доручень головних розпорядників бюджетних коштів не спостерігається. У результаті станом на 01.07.2016 р. співвідношення обсягу кредиторської заборгованості бюджетних установ до видатків за цей період перебувало на низькому рівні.

Зважаючи на достатні показники ліквідності, до бюджету міста протягом 2015 року та I півріччя 2016 року не залучалися короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів за загальним фондом. У попередніх бюджетних періодах залежність від залучення короткострокових позичок була значною.

3.3. Виконання доходної частини бюджету міста

Протягом січня-червня 2016 року до доходної частини бюджету міста надійшло 861,6 млн. грн., що на 34,3% більше, ніж обсяг відповідних надходжень у I півріччі 2015 року (Таблиця 3.5).

Таблиця 3.5. Виконання доходної частини бюджету міста Івано-Франківська, тис. грн.

Показники	2013 (виконано)	2014 (виконано)	2015 (виконано)	2016 (план)	I півр. 2016 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту за ост. період, %
Податкові надходження	428 746,9	453 850,4	578 344,6	638 221,8	389 090,4	61,0	150,0
<i>питома вага податкових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	<i>50,2</i>	<i>45,5</i>	<i>39,6</i>	<i>41,9</i>	<i>45,2</i>	<i>107,8</i>	<i>111,7</i>
Податок та збір на доходи фізичних осіб	315 520,8	327 803,6	320 043,5	399 310,2	227 823,1	57,1	159,8
Податок на прибуток підприємств	1 295,6	530,5	3 269,4	350,0	465,0	132,8	117,2
Податки на власність	4 108,3	2 807,5	68,5	0,0	0,0	-	0,0
Збори та плата за спеціальне використання природних ресурсів (без плати за землю до 01.01.2015 р.)	3,5	3,9	7,4	0,0	0,5	-	46,9
Акцизний податок	X	X	88 922,4	89 195,2	55 039,3	61,7	145,2
Податок на нерухоме майно (за виключенням податку та орендної плати за землю, транспортного податку)	195,5	350,3	8 351,7	9 166,9	4 604,7	50,2	162,6
Податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб (до 01.01.2015 р. - плата за землю)	52 474,6	56 196,1	75 728,6	57 270,6	45 241,0	79,0	123,9
Транспортний податок з юридичних та фізичних осіб	X	X	1 707,8	1 725,0	302,6	17,5	228,5
Єдиний податок	47 967,5	58 820,6	79 872,9	80 446,8	55 292,0	68,7	142,6
Місцеві податки та збори, без урахування єдиного податку та податків на нерухомість	7 060,9	7 252,6	276,8	662,1	246,1	37,2	120,7
Інші податки та збори	120,2	85,4	95,8	95,0	76,1	80,1	108,1
Неподаткові надходження	47 941,0	52 503,9	96 941,8	65 968,8	49 449,3	75,0	104,2
<i>питома вага неподаткових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	<i>5,6</i>	<i>5,3</i>	<i>6,6</i>	<i>4,3</i>	<i>5,7</i>	<i>132,5</i>	<i>77,6</i>
Власні надходження бюджетних установ та організацій	27 756,3	26 829,0	40 025,7	22 846,4	23 611,3	103,3	127,4
Відсотки банків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами	690,7	0,0	0,0	0,0	2 169,3	-	-
Надходження коштів від відшкодування втрач сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва	26,3	84,5	33,7	5,0	98,0	1 959,0	522,8
Плата за оренду майнових комплексів та іншого майна, що є у комунальній власності	8 211,9	9 528,8	12 547,6	10 045,0	6 126,8	61,0	103,3
Державне мито	278,3	366,1	11 748,8	10 000,1	4 731,9	47,3	71,3
Плата за надання адміністративних послуг	74,2	0,0	12 405,4	10 200,0	6 351,1	62,3	99,4
Інші неподаткові надходження	10 903,2	15 695,5	20 180,6	12 872,3	6 361,0	49,4	63,8
Доходи від операцій з капіталом	8 569,3	14 761,4	26 315,5	13 509,6	12 267,1	90,8	105,3
<i>питома вага операцій з капіталом в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	<i>1,0</i>	<i>1,5</i>	<i>1,8</i>	<i>0,9</i>	<i>1,4</i>	<i>160,5</i>	<i>78,4</i>
Кошти від продажу основного капіталу	4 041,5	3 384,0	8 231,1	4 000,0	366,2	9,2	31,9
Кошти від продажу землі і нематеріальних активів	4 527,7	11 377,4	18 084,4	9 509,6	11 900,9	125,1	113,3
Цільові фонди	838,3	2 309,0	1 880,5	2 195,7	1 496,5	68,2	156,6
<i>питома вага цільового фонду в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	<i>0,1</i>	<i>0,2</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,2</i>	<i>120,5</i>	<i>116,6</i>
Разом доходів	486 095,5	523 424,7	703 482,4	719 895,9	452 303,2	62,8	141,6
Трансферти	367 276,3	474 084,9	756 271,6	803 121,9	409 260,4	51,0	127,1
в т.ч. базова дотація (до 01.01.2015р. - дотація вирівнювання)	67 410,2	110 522,4	0,0	0,0	0,0	-	-
<i>питома вага трансфертів в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	<i>43,0</i>	<i>47,5</i>	<i>51,8</i>	<i>52,7</i>	<i>47,5</i>	<i>90,1</i>	<i>94,6</i>
ВСЬОГО	853 371,8	997 509,6	1 459 754,0	1 523 017,7	861 563,6	56,6	134,3

Джерело: Дані Івано-Франківської міської ради

Основними джерелами формування доходної бази бюджету м. Івано-Франківська залишалися податкові надходження та трансферти з державного бюджету. Протягом I півріччя 2016 року відбулося суттєве прискорення темпів зростання податкових надходжень (приріст становив 50% до показника I півріччя 2015 року) та зростання їх питомої ваги через випереджаючі темпи росту надходжень податку та збору на доходи фізичних осіб, а також єдиного податку. Трансферти також зростали, проте значно нижчими темпами. Динаміка трансфертів в аналізованому періоді значною мірою залежала від збільшення обсягів субвенцій на надання субсидій населенню на оплату енергоносіїв, плата за які продовжує стрімко зростати. Залежність бюджету міста від надходжень базової дотації відсутня. Загалом, структура міжбюджетних трансфертів бюджету м. Івано-Франківська, що склалася в I півріччі 2016 року, свідчить про високий рівень самостійності місцевого бюджету.

Темпи зростання неподаткових надходжень в I півріччі 2016 року були значно повільнішими, ніж темпи зростання податкових платежів та трансфертів. Зростання обсягу неподаткових надходжень (на 4,2% до показника I півріччя 2015 року) було забезпечено, передусім, зростанням обсягів надходжень плати за оренду комунального майна та власних надходжень бюджетних установ та організацій. При цьому динаміка надходжень державного мита суттєво уповільнилась, передусім в частині державного мита за видачу закордонних паспортів. У поточному році Івано-Франківська міська рада розміщувала кошти на депозит в установах банків, відповідно до бюджету надійшли відсоткові платежі за користування тимчасово вільними бюджетними коштами в обсязі 2,2 млн. грн. В минулому році таких платежів до бюджету міста не надходило. Обсяги власних надходжень бюджетних установ зросли виключно за рахунок надходжень від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством. При цьому обсяги інших джерел власних надходжень (благодійні внески, гранти та дарунки, а також кошти, що перераховуються бюджетним установам на виконання окремих доручень) скоротились. Зазначені надходження, як правило, не плануються та не мають сталої динаміки.

За результатами I півріччя 2016 року обсяги надходжень від операцій з капіталом зросли на 5,3% виключно за рахунок збільшення надходжень від продажу земельних ділянок. Зважаючи на збереження слабкої загальної макроекономічної динаміки у країні та низького попиту на об'єкти нерухомості, обсяги надходжень коштів від продажу основного капіталу суттєво зменшились до відповідного періоду 2015 року. При цьому сукупний рівень виконання річного плану за надходженнями від операцій з капіталом був високим – 90,8%. Сукупна питома вага доходів від продажу землі та майна за результатами січня-червня 2016 року залишалася низькою – вони формували 1,4% загального обсягу доходної частини.

Незважаючи на збереження складної фінансово-економічної ситуації в країні, обсяги надходжень за переважною більшістю джерел наповнення бюджету міста зростали в співставних умовах, а рівень виконання річного плану за доходами загального та спеціального фондів за результатами I півріччя 2016 року був високим та за більшістю джерел перевищував аналогічні показники за результатами відповідних періодів 2015 та 2014 років. Уточнений річний план за доходами в цілому було виконано на 56,6%, у тому числі відповідні планові

показники доходної частини загального фонду бюджету міста виконані на 55,7%, спеціального фонду – на 77,9% (Додатки до рейтингового звіту №№3-4).

Протягом I півріччя 2016 року до загального фонду бюджету міста надійшло 816,9 млн. грн., що на 36,5% більше за обсяг відповідних надходжень в I півріччі 2015 року. Зростання обсягів доходної частини загального фонду бюджету міста було забезпечено майже за всіма основними джерелами (крім надходжень державного мита та плати за надання адміністративних послуг). Зміни у структурі доходної частини загального фонду бюджету міста характеризувались суттєвим зростанням питомої ваги податкових надходжень на тлі зменшення питомої ваги трансфертів, передусім внаслідок уповільнення динаміки зростання обсягів надходжень субвенцій з державного бюджету на фінансування двох основних галузей – освіти та охорони здоров'я. А саме: приріст освітньої субвенції становив 12,3% до відповідного періоду 2015 року, обсяги надходжень субвенції на охорону здоров'я скоротились на 1,4%, тоді як податкові надходження загального фонду бюджету міста зросли в 1,5 рази. Відповідно, фінансовий ресурс що утворився за рахунок значного приросту податків та зборів може бути в подальшому використано на збільшення частки міста у фінансуванні галузей освіти та охорони здоров'я, видатки за якими стрімко зростають, у тому числі через збільшення рівня мінімальної заробітної плати та вартості енергоносіїв.

Основними джерелами загального фонду бюджету міста в I півріччі 2016 року, як і в минулому році, залишаються податок на доходи фізичних осіб, орендна плата за землю, земельний податок з юридичних та фізичних осіб (у складі податку на майно), єдиний податок а також акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів.

Податок на доходи фізичних осіб має найбільшу питому вагу в структурі доходів загального фонду бюджету м. Івано-Франківська без урахування трансфертів (55,6%). За результатами I півріччя 2016 року обсяги надходжень за цим джерелом зросли на 59,8%, уточнений річний план на 2016 рік виконано на 57,1%, що є дуже високим показником, план на півріччя перевиконано на 13%. Зростання обсягу надходжень податку було забезпечено поетапним зростанням рівня мінімальної заробітної плати, встановленням єдиної базової ставки у розмірі 18% (замість двох діючих у 2015 році ставок 15% та 20%), а також розширенням бази оподаткування через зміни податкового законодавства в частині нарахування ЄСВ, які сприяли зменшенню рівня виплат неофіційної заробітної плати працівникам підприємств міста та, відповідно, збільшенню податкової бази.

Рівень диверсифікації надходжень податку на доходи фізичних осіб, як і раніше, достатній. Суттєва залежність від діяльності одного підприємства чи групи компаній відсутня. Найбільшими платниками є Івано-Франківський національний медичний університет, ПАТ «Прикарпаттяобленерго», Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника. Надходження кожного з найбільших платників не перевищували 5% загального обсягу надходжень податку до бюджету міста в аналізованому періоді.

Близько 11% доходів загального фонду бюджету м. Івано-Франківська без урахування трансфертів у аналізованому періоді формували надходження плати за

землю в складі податку на нерухомість (разом земельний податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб), 64,7% надходжень яких становила орендна плата. За результатами I півріччя 2016 року рівень виконання річного плану за надходженнями земельних платежів становив 79%, темп зростання до відповідного показника у I півріччі 2016 року – 123,9%. Зростання обсягу надходжень за цим джерелом було забезпечено, в тому числі, зростанням індексу інфляції, на який індексується нормативна грошова оцінка земель населених пунктів та інших земель несільськогосподарського призначення. Крім того, з 01.01.2016 р. відповідно до рішення Івано-Франківської міської ради №1733-54 від 19.05.2015 р. було введено в дію нормативну грошову оцінку земель м. Івано-Франківська.

Значне зростання обсягу надходжень єдиного податку (на 42,6%) було забезпечено, в першу чергу, за рахунок збільшення ставок платникам III та IV груп.

З 1 січня 2015 року вагому частину надходжень загального фонду бюджету міста формує акцизний податок з роздрібного продажу підакцизних товарів (пиво, алкогольні напої, тютюнові вироби, нафтопродукти та інше паливо). Впродовж січня-червня 2016 року до загального фонду консолідованого бюджету надійшло понад 55 млн. грн. акцизного податку, що становило 61,7% уточненого планового річного показника та на 45,2% перевищило показник відповідного періоду 2015 року. Найбільшими платниками акцизного податку у звітному періоді були: ТзОВ «Мегаполіс-Україна» – 23% усіх надходжень податку в аналізованому періоді (тютюн), ПП «ОККО-Нафтопродукт» – 16,3% (нафтопродукти), ПАТ «Укрнафта» – 8,9% (нафтопродукти).

Після виключення починаючи з 01.01.2015 р. із переліку доходів спеціального фонду окремих надходжень (в тому числі єдиного податку та податку на нерухомість) основними джерелами наповнення залишаються доходи бюджету розвитку та власні надходження бюджетних установ. Починаючи з 01.01.2016 року до надходжень спеціального фонду було повернуто екологічний податок (протягом 2015 року він зараховувався до загального фонду), проте його надходження були незначні.

Загалом протягом I півріччя 2016 року до спеціального фонду бюджету надійшло 44,7 млн. грн., що на 4,3% більше за показник у відповідному періоді 2015 року.

До 01.01.2015 р. основним джерелом наповнення бюджету розвитку був єдиний податок, який формував близько 70% доходів бюджету розвитку. Включення до переліку доходів бюджету єдиного податку, надходження за яким мають постійний характер, зменшувало залежність доходної частини бюджету розвитку від кон'юнктури на ринку нерухомості країни та, відповідно, чутливість до економічних ризиків. З початку 2015 року відповідно до бюджетної реформи єдиний податок зараховується до загального фонду. Таким чином, внаслідок зазначених вище змін було суттєво зменшено обсяг доходів бюджету розвитку, за рахунок якого, відповідно до ст.71 Бюджетного кодексу України, здійснюються витрати на погашення місцевих запозичень. При цьому необхідно відзначити, що станом на 01.01.2016 р. прямих боргів Івано-Франківської міської ради, який має погашатися за рахунок бюджету розвитку, становив 3,6 млн. грн. На покриття

дефіциту бюджету розвитку в I півріччі 2016 році було спрямовано 94,5 млн. грн. коштів, що передаються із загального фонду до спеціального.

Протягом січня-червня 2016 року до доходної частини бюджету міста надійшло 861,6 млн. грн., що на 34,3% більше, ніж обсяг відповідних надходжень у I півріччі 2015 року. Основними джерелами формування доходної бази бюджету м. Івано-Франківська залишалися податкові надходження та трансферти з державного бюджету. Незважаючи на збереження складної фінансово-економічної ситуації в країні, обсяги надходжень за переважною більшістю джерел наповнення бюджету міста зростали в співставних умовах, а рівень виконання річного плану за доходами загального та спеціального фондів за результатами I півріччя 2016 року був високим та за більшістю джерел перевищував аналогічні показники за результатами відповідних періодів 2015 та 2014 років. Уточнений річний план за доходами в цілому було виконано на 56,6%, в тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду бюджету міста виконані на 55,7%, спеціального фонду – на 77,9%.

3.4. Виконання видаткової частини бюджету міста

Обсяг видаткової частини бюджету міста Івано-Франківська за результатами I півріччя 2016 року збільшився на 30,9% проти попереднього бюджетного періоду. Затверджений на 2016 рік план за видатками бюджету було виконано на 47,8%. Основні видаткові статті міського бюджету наведено нижче (Таблиця 3.6).

Таблиця 3.6 Виконання видаткової частини та кредитування бюджету міста Івано-Франківська, тис. грн.

Показник	2013 (виконано)	2014 (виконано)	2015 (виконано)	2016 (план)	I півр. 2016 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту за ост. період, %
Державне управління	30 690,7	32 803,3	44 599,3	56 251,0	28 147,0	50,0	160,5
Освіта	259 090,9	273 613,2	353 390,7	426 030,8	237 848,9	55,8	145,8
Охорона здоров'я	173 850,9	166 652,7	221 176,0	179 881,4	92 866,9	51,6	113,4
Соціальний захист і соціальна допомога	229 409,7	259 630,6	341 376,3	466 946,7	231 458,1	49,6	158,9
Житлово-комунальне господарство	34 023,5	100 766,0	136 463,5	117 327,9	45 603,6	38,9	198,0
Культура і мистецтво	30 900,8	31 621,5	42 309,8	47 580,3	23 776,5	50,0	118,3
Засоби масової інформація	2 555,4	2 810,0	3 525,0	2 480,0	1 603,5	64,7	115,0
Фізична культура і спорт	7 378,9	9 281,6	12 849,9	14 568,5	7 376,0	50,6	116,8
Будівництво	30 059,4	36 504,2	83 538,6	139 343,2	28 595,3	20,5	177,3
Транспорт	36 847,7	29 224,4	17 465,4	21 810,2	4 782,2	21,9	69,5
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	26 383,3	26 604,0	66 653,0	58 664,5	30 489,5	52,0	81,1
Охорона навколишнього природного середовища та ядерна безпека	53,1	188,8	0,0	5,0	0,0	0,0	-
Обслуговування боргу	71,0	69,2	59,2	182,0	55,6	30,5	240,5
Цільові фонди	2 572,1	3 530,7	2 098,1	5 315,1	455,3	8,6	89,8
Видатки, не віднесені до основних груп	10 273,5	7 708,8	60 595,3	16 669,8	7 446,1	44,7	17,5
Разом видатків	874 161,0	981 009,0	1 386 100,2	1 553 056,5	740 504,4	47,7	131,6
Трансферти іншим бюджетам	3 043,7	20 736,2	42 134,7	29 489,8	15 633,5	53,0	103,9
у т.ч. реверсна дотація (до 01.01.2015 р. - кошти, що передаються до Державного бюджету)	0,0	0,0	18 221,2	20 907,5	10 453,8	50,0	114,7
Усього видатків	877 204,7	1 001 745,3	1 428 234,9	1 582 546,2	756 137,9	47,8	130,9
Надання державного пільгового кредиту індивідуальним сільським забудовникам	0,0	0,0	42,0	52,0	30,0	57,7	-
Повернення коштів, наданих для кредитування індивідуальних сільських забудовників	0,0	0,0	-32,0	-32,0	-10,0	31,3	-
Надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	165,0	30,0	0,0	465,0	0,0	0,0	-
Повернення кредитів, наданих для кредитування громадян на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	-369,4	-400,2	-424,3	-410,0	-176,9	43,1	71,0
Разом	877 000,3	1 001 375,1	1 427 820,6	1 582 621,2	755 981,0	47,8	130,9

Джерело: Дані Івано-Франківської міської ради

Основним напрямом видатків бюджету залишається фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), а також житлово-комунального господарства, будівництва та транспорту. Відповідно до бюджетної реформи 2014 року було змінено джерела фінансування найбільших галузей бюджетної сфери: освіти та охорони здоров'я. Починаючи з 2015 року видатки на освіту та охорону здоров'я фінансуються як за рахунок доходів бюджету міста, так і відповідних субвенцій з державного бюджету. При цьому частка міста в

сумарному обсязі фінансування зазначених галузей зростає. В січні-червні 2016 року до бюджету міста надійшло 106,8 млн. грн. освітньої субвенції (56,6% річного плану) та 76,9 млн. грн. медичної субвенції (48,6% річного плану).

Зважаючи на позитивну динаміку доходної частини бюджету міста, обсяг фактично профінансованих видатків за переважною більшістю основних напрямів зростає. Найбільшими темпами зростали видатки за галузями: будівництво та житлово-комунальне господарство.

Структура видаткової частини бюджету за економічною класифікацією характеризується збереженням у січні-червні 2016 року питомої ваги капітальних видатків на рівні показника відповідного періоду 2015 року – 14%, що відповідає помірному рівню. Питома вага захищених статей в обсязі видатків загального фонду бюджету в аналізованому періоді залишається високою. Ці статті витрат підлягають фінансуванню в першу чергу (що гарантує виконання міською владою зобов'язань перед бюджетними та іншими установами за соціально-спрямованими видатками) та не можуть змінюватися при здійсненні скорочення затверджених бюджетних призначень. Таким чином, у разі тимчасової обмеженості джерел фінансування, ці видатки не підлягають перерозподілу на інші напрями, в тому числі платежі по боргу, що звужує можливості оперативного розпорядження бюджетними коштами.

Структуру видаткової частини бюджету міста за економічною класифікацією наведено у таблиці (Таблиця 3.7).

Таблиця 3.7. Виконання видаткової частини бюджету м. Івано-Франківська за економічною класифікацією, тис. грн.

Показник	2013	2014	I півр. 2015	2015	I півр. 2016
Поточні видатки	790 583,1	876 872,1	496 471,0	1 151 745,1	650 614,4
<i>питома вага поточних видатків в загальній сумі видатків, %</i>	90,1	87,5	85,9	80,6	86,0
Оплата праці і нарахування на заробітну плату	404 133,3	406 807,8	243 511,4	505 737,5	293 643,2
Оплата праці	302 875,3	300 352,2	176 913,4	368 033,0	243 700,6
Нарахування на оплату праці	101 258,0	106 455,6	66 597,9	137 704,5	49 942,6
Використання товарів і послуг	120 200,8	129 752,2	82 811,9	202 969,0	83 361,9
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	10 951,8	13 513,3	5 755,9	24 285,3	10 328,9
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	8 415,3	8 330,4	3 346,2	11 581,1	3 292,1
Продукти харчування	24 234,4	25 911,9	15 361,6	35 675,4	17 101,3
Оплата послуг (крім комунальних)	30 087,8	38 707,1	18 436,2	45 550,5	14 828,9
Видатки на відрядження	235,8	263,1	60,4	243,1	244,4
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	45 041,3	42 188,4	39 694,8	81 201,9	37 453,2
Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	1 234,4	838,0	156,7	4 431,7	113,1
Обслуговування боргових зобов'язань	71,0	69,2	23,1	59,2	55,6
Обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань	71,0	69,2	23,1	59,2	55,6
Поточні трансферти	34 001,1	81 811,5	23 719,8	99 114,1	30 170,1
Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	33 137,0	80 761,1	13 766,4	78 379,6	17 391,2
Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	827,4	1 014,5	9 953,4	20 702,5	12 761,5
Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародних організацій					17,3
Соціальне забезпечення	227 477,2	257 581,0	144 258,4	340 072,9	240 307,3
інші поточні видатки	4 699,7	850,3	2 146,5	3 792,4	3 076,4
Капітальні видатки	86 621,5	124 873,2	81 263,4	276 489,8	105 523,5
<i>питома вага капітальних видатків в загальній сумі видатків, %</i>	9,9	12,5	14,1	19,4	14,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Придбання основного капіталу	57 754,4	77 388,4	38 364,2	186 272,0	71 310,8
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування			5 519,8	28 235,7	18 982,7
Капітальне будівництво (придбання)			3 904,5	31 024,2	9 793,8
Капітальний ремонт			26 499,1	112 406,5	36 343,1
Реконструкція та реставрація			2 440,8	13 384,7	6 191,1
Придбання землі та нематеріальних активів	549,5	0,0	0,0	1 220,9	0,0
Капітальні трансферти	28 867,1	47 484,8	42 899,2	90 217,7	34 212,7
Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	26 594,4	27 027,6	37 798,8	68 633,7	31 340,7
Капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів	2 216,3	19 721,8	5 100,0	21 432,2	2 872,0
Капітальні трансферти населенню	56,4	735,4	0,4	151,8	0,0
Усього за тимчасовою класифікацією видатків та кредитування місцевих бюджетів	877 204,7	1 001 745,3	577 734,5	1 428 234,9	756 137,9

Джерело: Дані Івано-Франківської міської ради

Другий рік поспіль м. Івано-Франківськ зберігає статус міста-донора та перераховує кошти до державного бюджету у вигляді реверсної дотації. В 2015 році місто перерахувало 18,2 млн. грн. реверсної дотації, що становило 2,9%

фактичного обсягу доходів загального фонду бюджету міста за цей період без урахування трансфертів (в 2014 році до бюджету міста надходили кошти дотації вирівнювання). Бюджетом міста на 2016 рік заплановано перерахування 20,9 млн. грн. реверсної дотації, в тому числі в I півріччі 2016 року вже перераховано 10,5 млн. грн., що становить 50% річного плану та 2,5% фактичного обсягу доходів загального фонду бюджету міста за цей період без урахування трансфертів.

Обсяг видаткової частини бюджету міста Івано-Франківська за результатами I півріччя 2016 року збільшився на 30,9% проти попереднього бюджетного періоду. Затверджений на 2016 рік план за видатками бюджету було виконано на 47,8%. Основним напрямом видатків бюджету залишається фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), а також житлово-комунального господарства, будівництва та транспорту. Починаючи з 01.01.2015 р. дві найбільші за обсягами видатків галузі бюджетної сфери (освіта та охорона здоров'я) фінансуються як за рахунок доходів бюджету міста, так і відповідних субвенцій з державного бюджету. При цьому частка міста в сумарному обсязі фінансування зазначених галузей зростає.

Структура видаткової частини бюджету за економічною класифікацією характеризується збереженням у січні-червні 2016 року питомої ваги капітальних видатків на рівні показника відповідного періоду 2015 року – 14%, що відповідає помірному рівню. Питома вага захищених статей в обсязі видатків загального фонду бюджету в аналізованому періоді залишається високою. Другий рік поспіль м. Івано-Франківськ зберігає статус міста-донора та перераховує кошти до державного бюджету у вигляді реверсної дотації.

4. Боргові зобов'язання міста

4.1. Боргова історія

Боргова політика Івано-Франківської міської влади визначається потребою в залученні додаткового фінансування для реалізації проектів з відновлення міської інфраструктури. Місто Івано-Франківськ має позитивну кредитну історію. З метою реалізації комплексної програми з модернізації зовнішнього освітлення в 2006 році Івано-Франківська міська рада успішно випустила, а в 2011 році своєчасно погасила облігації внутрішньої місцевої позики серії А обсягом 5,5 млн. грн. Зобов'язання за запозиченнями, залученими міською радою, виконувалися відповідно до укладених угод у повному обсязі. Станом на 01.07.2016 р. прямі боргові зобов'язання міста склалися з кредитів, залучених від міжнародних фінансових організацій на впровадження інфраструктурних проектів та заборгованості за середньостроковими позичками, залученими з єдиного казначейського рахунку у попередніх бюджетних періодах.

4.2. Консолідований борг

Прямі боргові зобов'язання

Протягом 2011-2014 рр. відбувалась реалізація заходів за проектом «Підвищення енергоефективності в будівлях навчальних закладів м. Івано-Франківська» за рахунок коштів міського бюджету та позики НЕФКО. В рамках реалізації інвестиційного проекту Івано-Франківська міська рада наприкінці 2011 року уклала угоду з ПАТ АКБ «Львів» на отримання кредиту в обсязі 3 млн. грн. під 3% річних з графіком погашення протягом 2012-2015 рр. за технічного сприяння фінансової корпорації НЕФКО. У II півріччі 2013 року цінову політику проекту було переглянуто, додатково надано 1 млн. грн. у еквіваленті на умовах сплати 3% річних з поверненням кредиту впродовж 2014-2017 рр. Загальна вартість впроваджених заходів становила 5,1 млн. грн., у т.ч. 4 млн. грн. – позика НЕФКО. Обслуговування міською радою наданих кредитів здійснюється згідно з умовами укладених угод. Перша частина кредиту була погашена у повному обсязі. За другою частиною кредиту станом на 01.07.2016 р. заборгованість складала 0,9 млн. грн. (в еквіваленті 24,4 тис. євро).

Наприкінці вересня 2014 року Івано-Франківська міська рада отримала дозвіл Міністерства фінансів України щодо погодження обсягу та умов здійснення зовнішнього запозичення від НЕФКО в рамках проекту «Вуличне освітлення у м. Івано-Франківськ». Розмір запланованого запозичення – 4 млн. грн. із співфінансуванням проекту за рахунок коштів міського бюджету в сумі 3 млн. грн., відсоткова ставка – 3%. Запозичення здійснюється на термін 5 років. У II півріччі 2015 року розпочалась реалізація проекту, в рамках якого було отримано 2 транші в сумі 3,6 млн. грн. (перший транш – 1,6 млн. грн., другий транш – 2,0 млн. грн.), з яких 225 тис. грн. (за графіком) було погашено до кінця 2015 року та 450 тис. грн. у I півріччі 2016 року. Станом на 01.07.2016 р. заборгованість за кредитом складала 2,7 млн. грн.

Наприкінці минулого року Івано-Франківською міською радою було прийнято рішення (від 22.12.2015 р. №39-2) щодо здійснення зовнішнього місцевого запозичення шляхом залучення кредиту від Північної екологічної фінансової корпорації (НЕФКО) для фінансування інвестиційного проекту «Підвищення енергоефективності об'єктів бюджетної сфери міста Івано-Франківська» обсягом 1 млн. євро зі співфінансуванням проекту за рахунок коштів міського бюджету у сумі 80 тис. євро строком на 9 років (включаючи пільговий період, який становить 18 місяців після першої виплати кредиту) зі сплатою відсотків у розмірі 6 місячного EURIBOR плюс маржа 6,25% річних. Одночасно заплановано отримання гранту в розмірі 470 тис. євро від Фонду Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля (фонд Е5Р), шляхом укладення договору гранту з НЕФКО. Станом на 01.07.2016 р. кошти запозичення не надходили.

Протягом січня-червня 2016 року позичок з єдиного казначейського рахунку до бюджету міста не залучалось. Разом з тим, залишок непогашених середньострокових позик станом на 01.07.2016 р. становив 66 253,5 тис. грн. та включав непогашений залишок за середньостроковими позиками, залученими у попередніх бюджетних періодах з єдиного казначейського рахунку в зв'язку з невиконанням плану за доходами загального фонду, що враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів. Відповідно до Бюджетного кодексу України (п.21 прикінцевих та перехідних положень) погашення заборгованості за середньостроковими позиками перед державним бюджетом, яка знаходиться на обліку в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, не здійснюється до законодавчого врегулювання цього питання.

Обсяг прямого боргу міста Івано-Франківська за підсумками I півріччя 2016 року становив 69,9 млн. грн., пряме боргове навантаження перебувало на помірному рівні (9,7% до запланованого на 2016 рік обсягу доходної частини консолідованого бюджету міста без урахування трансфертів).

Прострочена бюджетна кредиторська заборгованість

Прострочена кредиторська заборгованість за загальним та спеціальним фондами консолідованого бюджету міста Івано-Франківська станом на 01.07.2016 р. відсутня.

Умовні зобов'язання (гарантії) Івано-Франківської міської ради

Івано-Франківська міська рада підтримала участь та надала відповідні гарантії КП «Івано-Франківськводокотехпром» у реалізації спільного з МБРР інвестиційного проекту у сумі 10,8 млн. дол. США, а також ДМП «Івано-Франківськтеплокомуненерго» у реалізації спільного з НЕФКО інвестиційного проекту у сумі 0,4 млн. євро та спільного з ЄБРР проекту у сумі 7,2 млн. євро.

За наданою інформацією, ДМП «Івано-Франківськтеплокомуненерго» у 2015 році розпочало реалізацію проекту «Реконструкція та модернізація системи теплопостачання в районі вулиць Довга – Карпатська м. Івано-Франківська» в рамках Програми «Демо-Україна ДН» за сприяння Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України у співробітництві з Північною екологічною фінансовою корпорацією НЕФКО та Шведським Агентством Міжнародного Розвитку (SIDA) на умовах надання кредиту обсягом 400 тис. євро та гранту у розмірі 300 тис. грн. зі сплатою 6% річних та датою погашення 20.06.2021 р. Гарантом виконання кредитних зобов'язань виступила Івано-Франківська міська рада. Обсяг отриманих коштів на закупівлю та встановлення індивідуальних теплових пунктів в тепловому мікрорайоні «Довга – Карпатська» м. Івано-Франківська станом на 01.07.2016 р. становить 323,034 тис. євро.

Крім того, ДМП «Івано-Франківськтеплокомуненерго» бере участь у проекті «Реконструкція та модернізація системи теплопостачання міста Івано-Франківська». Згідно з проектом заплановано отримати кредит від Європейського банку реконструкції та розвитку в обсязі 7,2 млн. євро та грантові кошти Шведського Агентства Міжнародного Розвитку (SIDA) – 3,6 млн. грн. з кінцевим терміном погашення у 2025 році. Гарантом виконання кредитних зобов'язань виступила Івано-Франківська міська рада. Обсяг отриманих коштів станом на 01.07.2016 р. становить 300,0 тис. євро.

КП «Івано-Франківськводокотехпром» бере участь у проекті «Розвиток міської інфраструктури» із залученням позики у Міжнародному банку реконструкції та розвитку (Світовий банк) та Гранту Шведського Агентства Міжнародного Розвитку (SIDA). Відповідно до умов кредитного договору та додаткових угод до нього загальний обсяг фінансування в рамках реалізації проекту було встановлено на рівні 10,94 млн. дол. США з графіком погашення двічі на рік – 15 квітня та 15 жовтня, що триватиме протягом 2013-2027 рр. Гарантом виконання кредитних зобов'язань виступила Івано-Франківська міська рада. За уточненими даними, обсяг отриманих кредитних коштів для фінансування заходів проекту складав 10,8 млн. дол. США.

Починаючи з 2013 року, з огляду на важкий фінансовий стан (збиткову діяльність) КП «Івано-Франківськводокотехпром» за одночасного різкого зростання курсів валют та відсутності в тарифі на водопостачання та водовідведення (до 01.07.2014 р.) інвестиційної складової для погашення кредитних коштів, підприємство неодноразово порушувало графіки погашення за отриманим кредитом від Світового банку. Відповідно до ст. 32 Закону України «Про державний бюджет України на 2015 рік» (зі змінами та доповненнями) було визначено механізм перерахування субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості за зобов'язаннями перед державою за позиками, наданими міжнародними фінансовими установами, зокрема, на впровадження проекту «Розвиток міської інфраструктури».

З метою погашення заборгованості КП «Івано-Франківськводокотехпром» та виконання графіку встановлених платежів у 2015 році було укладено Договір про організацію взаєморозрахунків за субвенцією з державного бюджету місцевим

бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на послуги з централізованого водопостачання, водовідведення відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року №913 між головним управлінням Державної казначейської служби України в Івано-Франківській області, департаментом фінансів Івано-Франківської облдержадміністрації, фінансовим управлінням виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради та КП «Івано-Франківськводокотехпром». Таким чином, за рахунок власних коштів комунального підприємства і субвенції прострочена заборгованість за кредитом була погашена у повному обсязі до кінця 2015 року. Станом на 01.07.2016 р. заборгованість підприємства за позикою становить 8,9 млн дол. США.

Через порушення графіків погашення за отриманим кредитом від Світового банку протягом 2013-2015 рр. в рамках проекту «Розвиток міської інфраструктури», підприємство було виключено з числа учасників проекту «Розвиток міської інфраструктури – 2». У 2015 році КП «Івано-Франківськводокотехпром» подало заявку до Європейського інвестиційного банку щодо фінансування проекту «Будівництво лінії обробки мулу для м. Івано-Франківська», а також вживає всіх заходів для залучення коштів, необхідних для фінансування даного проекту.

Консолідований борг

Станом на 01.07.2016 р. консолідований борг м. Івано-Франківська складає 308,7 млн. грн. (без урахування простроченої кредиторської заборгованості комунальних підприємств), у тому числі:

- 69,9 млн. грн. – прямий борг Івано-Франківської міської ради;
- 238,9 млн. грн. – сума наданих містом гарантій за отриманими кредитними коштами (у гривневому еквіваленті станом на дату складання звітності) КП «Івано-Франківськводокотехпром» та ДМП «Івано-Франківськ-теплокомуненерго».

Слід зазначити, що співвідношення обсягу консолідованого боргу до запланованого на 2016 рік обсягу доходної частини консолідованого бюджету міста без урахування трансфертів становило 42,9%. Зважаючи на нестабільну ситуацію на валютному ринку країни та зниження курсу гривні до основних світових валют чутливість бюджету міста до валютних ризиків через значний обсяг місцевих гарантій, наданих за кредитами міжнародних фінансових організацій, номінованих в іноземній валюті, є суттєвою. Частково зменшують ризики довгостроковий період погашення основної суми боргу за угодами про субкредитування та відсутність пікових навантажень.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Івано-Франківська підтверджено на рівні **uaBBB+**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

О. В. Шубіна

Начальник відділу рейтингів небанківських установ

О. К.Самойлова

Додатки

Додаток до рейтингового звіту №1

Динаміка агрегованих бюджетних показників м. Івано-Франківська у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2013	2014	I півр. 2015	2015	I півр. 2016
Податкові надходження	428 746,9	453 850,4	259 411,3	578 344,6	389 090,4
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	48 081,8	54 806,1	48 418,4	98 813,4	48 775,5
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	357 725,9	463 221,3	321 925,7	756 271,6	409 260,4
Операційні надходження всього	834 554,6	971 877,8	629 755,4	1 433 429,7	847 126,2
Поточні видатки на заробітну плату, використання товарів та послуг та інші поточні видатки	529 033,8	537 410,3	328 469,8	712 498,9	380 081,5
Поточні трансферти та соціальне забезпечення	261 478,3	339 392,5	167 978,2	439 187,0	270 477,3
Операційні видатки всього	790 512,1	876 802,8	496 447,9	1 151 685,9	650 558,8
Операційний баланс	44 042,5	95 075,0	133 307,4	281 743,8	196 567,4
Фінансовий дохід	697,5	6,8	5,9	8,8	2 170,3
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	71,0	69,2	23,1	59,2	55,6
Фінансовий баланс	626,5	-62,4	-17,3	-50,4	2 114,7
Поточний баланс	44 669,0	95 012,6	133 290,2	281 693,4	198 682,1
Капітальні надходження	8 569,3	14 761,4	11 651,9	26 315,5	12 267,1
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	9 550,4	10 863,6	0,0	0,0	0,0
Капітальні надходження всього	18 119,7	25 625,0	11 651,9	26 315,5	12 267,1
Придбання основного капіталу	57 754,4	77 388,4	38 364,2	186 272,0	71 310,8
Капітальні трансферти	28 867,1	47 484,8	42 899,2	90 217,7	34 212,7
Капітальні видатки всього	86 621,5	124 873,2	81 263,4	276 489,8	105 523,5
Капітальний баланс	-68 501,8	-99 248,2	-69 611,6	-250 174,2	-93 256,4
Баланс після капітальних видатків	-23 832,8	-4 235,6	63 678,6	31 519,2	105 425,8
Кредитування з врахуванням повернення	-204,4	-370,2	-249,0	-414,3	-156,9
Профіцит/дефіцит	-23 628,5	-3 865,5	63 927,6	31 933,4	105 582,6
Фінансування	23 628,5	3 865,5	-63 927,6	-31 933,4	-105 582,6
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради, розрахунки «Кредит-Рейтинг»

Динаміка основних джерел фінансування бюджету м. Івано-Франківська, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2013	2014	I півр. 2015	2015	I півр. 2016
Профіцит/дефіцит	-23 628,5	-3 865,5	63 927,6	31 933,4	105 582,6
Фінансування	23 628,5	3 865,5	-63 927,6	-31 933,4	-105 582,6
Зміни залишків	-4 754,7	10 112,2	-62 761,9	-33 328,1	-63 501,9
залишок на початок року	57 833,6	62 588,3	52 476,1	52 476,1	85 804,1
залишок на кінець року	62 588,3	52 476,1	115 238,0	85 804,1	149 306,0
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	28 000,0	-1 205,2	0,0	0,0	0,0
Залучення	363 834,9	216 900,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	-335 834,9	-218 105,2	0,0	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	0,0	-40 000,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів		0,0	0,0	0,0	0,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів		0,0	0,0	0,0	-40 000,0
Фінансування за борговими операціями	383,2	-1 113,0	-562,0	2 251,9	-583,3
Запозичення		0,0	0,0	3 600,0	0,0
Погашення		-1 113,0	-562,0	-1 348,1	-583,3
Інші розрахунки	0,0	-3 928,5	-603,7	-857,3	-1 497,4
кошти, що передаються до бюджету розвитку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради, розрахунки «Кредит-Рейтинг»

Додаток до рейтингового звіту № 3

Основні показники виконання доходної частини загального фонду бюджету м. Івано-Франківська, тис. грн.

Показник	2013 (виконано)	2014 (виконано)	2015 (виконано)	2016 (план)	I півр. 2016 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту за ост. період, %
Податок та збір на доходи фізичних осіб	315 520,8	327 803,6	320 043,5	399 310,2	227 823,1	57,1	159,8
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	1 295,6	530,5	3 269,4	350,0	465,0	132,8	117,2
Збори та плата за спеціальне використання природних ресурсів (без плати за землю до 01.01.2015 р.)	3,5	3,9	7,4	0,0	0,5	-	46,9
Акцизний податок	X	X	88 922,4	89 195,2	55 039,3	61,7	145,2
Податок на нерухоме майно (за виключенням податку та орендної плати за землю, транспортного податку)	X	X	8 351,7	9 166,9	4 604,7	50,2	162,6
Податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб (до 01.01.2015 р. - плата за землю)	52 474,6	56 196,1	75 728,6	57 270,6	45 241,0	79,0	123,9
Транспортний податок	X	X	1 707,8	1 725,0	302,6	17,5	228,5
Єдиний податок	X	X	79 872,9	80 446,8	55 292,0	68,7	142,6
Місцеві податки й збори, крім єдиного податку та податків на нерухоме майно	7 060,9	7 252,6	290,1	662,1	255,4	38,6	122,5
Плата за надання адміністративних послуг	74,2	0,0	12 405,4	10 200,0	6 351,1	62,3	99,4
Державне мито	278,3	366,1	11 748,8	10 000,1	4 731,9	47,3	71,3
Екологічний податок	X	X	95,5	X	X	-	-
Відсотки банків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами	690,7	0,0	0,0	0,0	2 169,3	-	-
Плата за оренду цілісних майнових комплексів	8 211,9	9 528,8	12 547,6	10 045,0	6 126,8	61,0	103,3
Інші надходження загального фонду	3 278,6	3 362,4	3 794,5	3 562,3	1 603,2	45,0	90,6
Разом загальний фонд	388 889,2	405 043,9	618 785,5	671 934,2	410 005,8	61,0	146,4
Трансферти	344 549,0	403 886,3	734 518,7	793 745,7	406 903,4	51,3	127,8
у т.ч. базова дотація (дотація вирівнювання)	67 410,2	110 522,4	0,0	0,0	0,0	-	-
питома вага трансфертів в загальній сумі доходів, %	47,0	49,9	54,3	54,2	49,8	92,0	93,6
Усього загальний фонд	733 438,2	808 930,2	1 353 304,2	1 465 679,9	816 909,2	55,7	136,5

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради

Додаток до рейтингового звіту № 4

Основні показники виконання доходної частини спеціального фонду бюджету м. Івано-Франківська, тис. грн.

Найменування показника	2013 (виконано)	2014 (виконано)	2015 (виконано)	2016 (план)	I півр. 2016 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту за ост. період, %
Податки на власність	4 108,3	2 807,5	68,5	0,0	0,0	-	0,0
Надходження коштів від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва	26,3	84,5	33,7	5,0	98,0	1 959,0	522,8
Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності	196,3	197,1	-13,3	0,0	-9,3	-	205,5
Екологічний податок	120,3	85,1	X	95,0	76,1	80,1	-
Інші неподаткові надходження	80,8	55,7	47,3	5,0	54,8	1 096,7	1 965,2
Доходи бюджету розвитку, у тому числі:	64 076,9	86 006,0	42 650,8	22 809,6	16 969,1	74,4	85,5
- надходження коштів від приватизації майна	4 030,0	3 381,5	8 230,6	4 000,0	365,5	9,1	31,9
- надходження коштів від продажу землі	4 527,7	11 377,4	18 084,4	9 509,6	11 900,9	125,1	113,3
- єдиний податок	47 967,5	58 820,6	X	X	X	-	-
- податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, що зараховується до бюджетів місцевого самоврядування	7 356,2	12 076,2	X	X	X	-	-
- надходження коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту	195,5	350,3	16 335,8	9 300,0	4 702,7	50,6	57,4
Відсотки за користування довгостроковим кредитом, що надається з місцевих бюджетів молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	2,9	6,5	3,6	5,0	1,0	19,3	52,4
Збір за забруднення навколишнього природного середовища	-0,2	0,4	0,2	0,0	0,0	-	0,0
Власні надходження бюджетних організацій	27 756,3	26 829,0	40 025,7	22 846,4	23 611,3	103,3	127,4
Цільові фонди	838,3	2 309,0	1 880,5	2 195,7	1 496,5	68,2	156,6
Разом спеціальний фонд	97 206,3	118 380,8	84 696,9	47 961,7	42 297,4	88,2	107,4
Трансферти	22 727,3	70 198,6	21 752,9	9 376,2	2 357,0	25,1	69,0
Усього спеціальний фонд (із трансфертами)	119 933,6	188 579,4	106 449,8	57 337,9	44 654,4	77,9	104,3

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради